

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра цивільного та господарського права**

МАТЕРІАЛИ ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

**Дисципліни
„МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО”**

**Дніпропетровськ
НГУ
2010**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний гірничий університет

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДІСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО»

Освітньо-професійної програми підготовки спеціалістів і магістрів усіх напрямів
підготовки

Чинний від _____

Видання офіційне

Дніпропетровськ
НГУ
2010

ПЕРЕДМОВА

1. РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО

кафедрою цивільного і господарського права

2. ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказом ректора Національного гірничого університету

від _____ № ____

3. УВЕДЕНО

вперше

4. РОЗРОБНИКИ СТАНДАРТУ

Федоров Олег Миколайович, старший викладач кафедри цивільного та господарського права

1.1. ВСТУП

Цілі і завдання навчальної дисципліни „Міжнародне приватне право”.

«Міжнародне приватне право» є нормативною дисципліною для студентів всіх форм навчання і напрямків підготовки.

Основними завданнями підготовки студентів за навчальною дисципліною "Міжнародне приватне право" є:

- формування в студентів необхідних знань в області нормативного регулювання правовідносин з іноземним елементом;
- вивчення джерел правового регулювання в галузі міжнародного приватного права, їхньої специфіки, співвідношення між собою;
- вивчення діючого законодавства України, що регулює правовідносини з іноземним елементом;
- вивчення міжнародних договорів, що регулюють правовідносини, які входять до предмету регулювання міжнародного приватного права;
- вироблення в студентів навичок використання в практичній діяльності отриманих у процесі вивчення курсу знань.

Зміст дисципліни "Міжнародне приватне право". Навчальний курс міжнародного приватного права розподілений на загальну й особливу частини. Загальну частину складають основні поняття і принципи міжнародного приватного права, зокрема визначення його предмету, методів правового регулювання в даній галузі, виділення основних джерел цієї галузі права, визначення їх співвідношення і ролі кожного джерела в регулюванні різних видів правовідносин з іноземним елементом. У загальній частині також розглядаються суб'єкти правовідносин з іноземним елементом, визначаються основи їхнього правового статусу, особливостям правового положення держави як суб'єкта правовідносин з іноземним елементом, зокрема імунітету держави. Особлива частина курсу включає питання, зв'язані з розглядом окремих видів правовідносин з іноземним елементом. Зокрема, в ній розглядають правовий режим відносин власності, колізійні питання зобов'язального права, зокрема зовнішньоторговельних угод, правовідносин з заподіяння шкоди, авторських і винахідницьких відносин, правовідносин в області сімейного і трудового права, спадкових правовідносин. Також вивчається і широке коло питань в області міжнародного цивільного процесу, питання міжнародного комерційного арбітражу.

Вимоги до знань і умінь студентів.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- міжнародні договори та нормативні акти України, що регулюють правовідносини в сфері міжнародного приватного права;
- основні колізійні прив'язки, сфери і правила їх застосування;
- правовий статус і особливості суб'єктів міжнародного приватного права, правила визначення державної приналежності та правосуб'єктності іноземних юридичних осіб;
- зміст та сутність окремих видів правовідносин з іноземним елементом, правила їх регулювання згідно із законодавством України та міжнародними договорами України;
- правила розгляду судових спорів за участю іноземних юридичних і фізичних осіб.

Студенти повинні вміти:

- на практиці застосовувати колізійний та матеріально-правовий методи регулювання правовідносин з іноземним елементом;
- визначати колізійні прив'язки, які підлягають застосуванню до певних правовідносин з іноземним елементом;
- визначати підсудність і підвідомчість судових справ з іноземним елементом;

- готувати первинні документи з правовідносин з іноземним елементом.

До особливостей вивчення курсу міжнародного приватного права варто віднести насамперед комплексність даної навчальної дисципліни, необхідність використання в процесі вивчення знань, отриманих при вивченні інших галузей права, як теоретичних, так і прикладних. Одним із ключових питань при цьому є правильне засвоєння студентами співвідношення джерел міжнародного приватного права (насамперед міжнародних договорів і внутрішнього законодавства), їхньої ролі в регулюванні різних видів правовідносин з іноземним елементом. З цим тісно зв'язані питання територіальної дії законодавства, дії норм права в просторі. Для успішного вивчення міжнародного приватного права, безумовно необхідне засвоєння основних понять загальної теорії права, а також галузевих правознавчих наук, зокрема цивільного, торговельного, корпоративного, фінансового права та ін.

Також необхідно відзначити, що якісне і повне засвоєння навчального матеріалу може бути досягнуте лише за умови систематичної роботи з навчальною та нормативно-правовою літературою, а також комп'ютерними базами нормативно-правових актів та мережею Інтернет.

1.2. ГАЛУЗЬ ВИКОРИСТАННЯ.

Стандарт поширюється на кафедри НГУ, що ведуть викладання дисципліни «Міжнародне приватне право».

Стандарт встановлює:

- компетенції, що мають опанувати студенти;
- перелік змістових модулів, що опосередковує освітні та професійні компетенції;
- розподіл навчального матеріалу за видами зайнять;
- норми часу на викладання та засвоєння інформаційної бази для заочної форми навчання;
- форму підсумкового контролю;
- відповідальність за якість освітньої та професійної підготовки;
- інформаційно-методичне забезпечення навчальної дисципліни;
- вимоги до засобів діагностики.

Стандарт придатний для цілей сертифікації фахівців та атестації випускників вищих навчальних закладів.

1.3. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ.

1.3.1. Закон України «Про вищу освіту».

1.3.2. Освітньо-професійна програма вищої освіти підготовки бакалаврів.

1.3.3. СВО НГУ ІМЗ-09. Організація видання інформаційно-технічного забезпечення навчального процесу. Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2009. – 60 с.

1.3.4. СВО НГУ ІМЗ-05. Нормативно-методичне забезпечення навчального процесу. Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2005. – 138 с.

1.4. БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ.

«Правознавство».

«Філософія».

«Економічна теорія».

1.5. ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ.

Загальний обсяг - _____ кредити ECTS (___ академічні години).

Аудиторні заняття - _____ академічні години.

Самостійна робота - _____ академічні години.

1.6. КОМПЕТЕНЦІЇ, ЩО НАБУВАЮТЬСЯ, ТА ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ.

Модулі	Компетенції (з використанням матеріалу модулю студент повинен уміти)	Змістові модулі	Розподіл часу		
			аудиторний	самостійна робота	загальний
1	2	3	4	5	6
№1	на практиці застосовувати колізійний та матеріально-правовий методи регулювання правовідносин з іноземним елементом; визначати колізійні прив'язки, які підлягають застосуванню до певних правовідносин з іноземним елементом; визначати підсудність і підвідомчість судових справ з іноземним елементом; готувати первинні документи з правовідносин з іноземним елементом.	Лекції - 6 семестр, III чверть (21...30 тиждень)	Аудиторні 2 год. на 2 тижні		
		Поняття, предмет, метод і система міжнародного приватного права	1		
		Джерела міжнародного приватного права	1		
		Колізійні норми	2		
		Суб'єкти міжнародного приватного права	1		
		Право власності	1		
		Правове регулювання іноземних інвестицій			
		Інтелектуальна власність в міжнародному приватному праві			
		Правочини з іноземним елементом.	2		
		Контрольна модульна робота за розкладом занять (КМР) 29-30 тижні	2		
	Разом:				
		Практичні заняття - 6 семестр, III чверть (21...30 тиждень)	Аудиторні 2 год. на 2 тижні		
		Загальні поняття про колізійні норми в міжнародному приватному праві.	2		
		Суб'єкти міжнародного приватного права.	2		
		Право власності в міжнародному приватному праві. Іноземне інвестування.	2		
		Правочини з іноземним елементом. Міжнародні комерційні договори.	2		

		Захист практичного модуля	2			
		Разом:				
№2		Лекції – 6 семестр, IV чверть (31...40 тиж-день)	Аудиторні 2 год. на 2 тижні			
		Міжнародні розрахунки та кредитні відносини				
		Міжнародні перевезення.	2			
		Деліктні зобов'язання в міжнародному приватному праві	1			
		Сімейне право	1			
		Спадкове право	1			
		Трудові відносини	1			
		Питання міжнародного цивільного процесу	1			
		Міжнародний комерційний арбітраж	1			
		КМР 29-30 тижні	2			
		Разом:				
			Практичні заняття - 6 семестр, IV чверть (31...40 тиждень)	Аудиторні 2 год. на 2 тижні		
			Правове регулювання міжнародних перевезень.	2		
			Сімейні, спадкові і трудові відносини в міжнародному приватному праві.	4		
		Міжнародний цивільний процес. Міжнародний комерційний арбітраж.	2			
		Захист практичного модуля (39-40 тижні)	2			
		Разом:				
	Разом по дисципліні:					
	Лекційних занять					
	Практичних занять					

1.7. ЗМІСТ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ „МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО”.

Тема 1. Поняття, предмет, методи і система міжнародного приватного права.

- 1. Поняття і предмет міжнародного приватного права.**
- 2. Система міжнародного приватного права.**
- 3. Методи правового регулювання в міжнародному приватному праві.**

Місце міжнародного приватного права в регулюванні суспільних відносин. Предмет міжнародного приватного права. Світова практика і національні доктрини. Світові підходи до визначення предмету міжнародного приватного права.

Правовідносини з іноземним елементом. Іноземний елемент, його види. Специфіка правовідносин, що входять у предмет міжнародного приватного права. Поняття міжнародного приватного права. Міжнародне приватне право як галузь, наука, навчальна дисципліна. Принципи міжнародного приватного права.

Місце міжнародного приватного права в системі права. Наукові концепції. Співвідношення міжнародного приватного права і міжнародного публічного права, міжнародного приватного права і міжнародного економічного права, міжнародного приватного і міжнародного торговельного права. Порівняльне правознавство і міжнародне приватне право. Інтеграційні процеси світового співтовариства і міжнародне приватне право.

Методи правового регулювання. Колізійний і матеріально-правовий методи регулювання, їх співвідношення, характерні риси і особливості. Специфіка застосування кожного з методів правового регулювання.

Система міжнародного приватного права як науки, галузі і навчальної дисципліни.

Тема 2. Джерела Міжнародного Приватного Права.

- 1. Поняття і види джерел міжнародного приватного права.**
- 2. Уніфікація і гармонізація норм міжнародного приватного права.**
- 3. Міжнародні договори.**
- 4. Внутрішнє законодавство.**
- 5. Судова і арбітражна практика.**
- 6. Звичай.**

Форми права і їх проявлення. Поняття джерел міжнародного приватного права. Їх особливості та характерні риси. Співвідношення джерел міжнародного приватного права між собою. Особливості правового регулювання в різних областях міжнародного приватного права.

Міжнародна уніфікація. Уніфікуючі організації, їх роль, підготовлені документи. Комісія ООН по праву міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ). Гаазька конференція по міжнародному приватному праву. Міжнародний інститут по уніфікації приватного права (УНІДРУА). Комісія ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД). Міжнародна торгова палата і її роль в неофіційній уніфікації. Євроінтеграційні процеси в Україні. Регіональна уніфікація в Європейському Союзі, країнах Латинської Америки. Правові наслідки уніфікації

Гармонізація законодавства країн світового співтовариства. Правові наслідки гармонізації. Відмінності гармонізації і уніфікації.

Види джерел міжнародного приватного права. Міжнародні договори. Внутрішнє законодавство. Судова й арбітражна практика. Звичай. Особливості кожного виду джерел, їх співвідношення і характерні риси. Види міжнародних договорів, порядок їх застосування у внутрішньому законодавстві країн-учасниць договору. Двосторонні та багатосторонні міжнародні договори. Внутрішнє законодавство з регулювання відносин по міжнародному приватному праву.

Спеціальні закони та інші нормативні акти. Правове становище судової практики як джерела права в державах різних правових систем. Особливості застосування судової практики як джерела права. Види звичаїв, умови їх застосування в якості джерел міжнародного приватного права. Кодифікації звичаїв. Звичаї і обиччя.

Тема 3. Колізійні норми.

- 1. Поняття, структура і види колізійних норм.**
- 2. Формули прикріплення.**
- 3. Питання дії колізійних норм.**
 - 1) Застереження про публічний порядок.**
 - 2) Імперативні норми.**
 - 3) Обхід законів у міжнародному приватному праві.**
 - 4) Зворотне відсилання і відсилання до права третьої держави.**
- 4. Проблемні питання застосування іноземного права.**
 - 1) Встановлення змісту іноземного закону.**
 - 2) Правова кваліфікація. Конфлікт кваліфікацій.**
 - 3) Інтерлокальні, інтерперсональні і інтєртемпоральні колізії**
 - 4) Взаємність.**
 - 5) Застосування права невизнаної держави.**

Поняття колізійних норм, особливості їх застосування. Вирішення колізій права різних держав за допомогою колізійних норм. Структура колізійної норми. Обсяг і прив'язка. Види колізійних норм. Односторонні і двосторонні колізійні норми.

Формули прикріплення. Особистий закон фізичних осіб. Особистий закон юридичних осіб. Закон місця перебування речі. Закон місця здійснення акту. Закон, обраний сторонами правовідносин. Закон країни продавця. Закон, з яким дане правовідношення найбільше тісно пов'язане. Закон суду. Закон прапору. Закон місця роботи та ін.

Застереження про публічний порядок. Позитивна і негативна концепція публічного порядку. Застосування концепції публічного порядку в законодавстві і практиці. Імперативні норми, їх специфіка, статус і застосування в законодавстві різних держав.

Обхід законів у міжнародному приватному праві. Сфера застосування і наслідки обходу законів.

Зворотне відсилання і відсилання до третього закону. Особливості вирішення і допуск такого відсилання в законодавстві різних держав.

Встановлення змісту іноземного закону. Компетентні органи, правила і порядок. Особливості встановлення змісту іноземного закону в континентальній і англо-американській правових системах. Міжнародні договори і внутрішнє законодавство.

Кваліфікація норм права. Приховані колізії. Підходи до проблеми кваліфікації – кваліфікація за законом суду, *lex causae*, автономна кваліфікація.

Інтерлокальні, інтерперсональні і інтєртемпоральні колізії, правила їх вирішення в міжнародному приватному праві.

Взаємність і реторсія в міжнародному приватному праві. Матеріальна і формальна взаємність. Застосування права невизнаної держави. Історія проблеми, доктрина і практика.

Тема 4. Суб'єкти міжнародного приватного права.

1. Фізичні особи. Правове становище іноземців.

- 1) Фізичні особи як суб'єкти міжнародного приватного права. Особистий закон фізичних осіб. Правоздатність та дієздатність.**

- 2) Громадянство. Апатриди, біпатриди, біженці і вимушені переселенці.
 - 3) Основні питання правового статусу іноземців.
 - 4) Правове положення іноземців за законодавством України.
 - 5) Правове становище українських громадян за кордоном.
2. Юридичні особи в міжнародному приватному праві.
- 1) Поняття і основні ознаки юридичних осіб.
 - 2) Організаційно-правові форми юридичних осіб. Державна реєстрація юридичних осіб.
 - 3) Правове положення юридичних осіб в міжнародному приватному праві. Особистий закон юридичних осіб.
 - 4) Правовий статус іноземних юридичних осіб. Визнання правосуб'єктності іноземних юридичних осіб і їх допуск до господарської діяльності на території іноземної держави.
 - 5) Міжнародні юридичні особи.
3. Держава як суб'єкт міжнародного приватного права.
- 1) Особливості правового положення держави як суб'єкта міжнародного приватного права.
 - 2) Імунітет держави і його види.
 - 3) Концепції абсолютного і функціонального імунітету держави.

Фізичні особи як суб'єкти права. Особистий закон фізичної особи в міжнародному приватному праві, його різновиди і застосування. Правоздатність та дієздатність фізичних осіб. Безвісна відсутність. Визнання особи безвісно відсутньою або померлою.

Поняття іноземців, осіб без громадянства, осіб з подвійним громадянством, біженців, вимушених переселенців.

Цивільно-правове положення іноземців. Правовий статус іноземців в державі перебування. Правоздатність і дієздатність іноземців. Можливість обмеження прав іноземців. Правові режими, що надаються іноземцям. Права й обов'язки іноземців у країні перебування. Взаємність та її види. Міжнародно-правове регулювання в області правового становища іноземців.

Законодавче регулювання правового статусу, прав і обов'язків іноземців згідно з законодавством України. Права, свободи і обов'язки іноземців в ЦУкраїні і їх обмеження. Особливості правового статусу окремих категорій іноземців. Дипломатичні і консульські працівники. Біженці.

Правовий статус громадян України за кордоном. Захист громадян Україною в державі перебування. Консульства України і їх роль, права і обов'язки.

Юридичні особи в міжнародному приватному праві. Поняття юридичної особи, її ознаки. Особистий закон і визначення "національності" юридичної особи.

Правові форми створення і діяльності юридичних осіб в мировій практиці. Особливості правового статусу юридичних осіб в різних організаційно-правових формах. Створення і державна реєстрація юридичних осіб. Торговельні реєстри і їх значення.

Визначення правового статусу юридичних осіб в міжнародному приватному праві.

Правовий статус іноземних юридичних осіб і особливості їх діяльності в іноземних державах. Представництва і філії іноземних юридичних осіб.

Визнання правосуб'єктності іноземних юридичних осіб. Допуск іноземних юридичних осіб до діяльності на території іноземної держави – порядок і особливості.

Міжнародні юридичні особи і особливості їх правового статусу. Транснаціональні корпорації.

Особливості правового положення держави як суб'єкта міжнародного приватного права. Імунітет держави: поняття і види. Судовий імунітет. Імунітет власності держави. Імунітет угод держави. Теорії абсолютного і функціонального імунітету. Законодавство щодо імунітету держав. Міжнародно-правове регулювання імунітету держави. Обмежений імунітет.

Тема 5. Право власності.

- 1. Сутність права власності і його правове регулювання. Право власності іноземців за законодавством України.**
- 2. Колізійні питання права власності в міжнародному приватному праві.**
- 3. Націоналізація і приватизація в міжнародному приватному праві.**
- 4. Право власності іноземців за законодавством України.**
- 5. Правовий режим власності держави, юридичних і фізичних осіб за кордоном.**

Правова сутність права власності та інших речових прав. Особливості здійснення права власності в відносинах з іноземним елементом. Суб'єкти і об'єкти права власності і інших речових прав.

Колізійні питання права власності. Підстави виникнення і припинення права власності і інших речових прав на окремі види майна. Застосування колізійних прив'язок до різних видів майна. Речі рухомі і нерухомі. Цінні папери. Зобов'язання.

Націоналізація і приватизація в міжнародному приватному праві. Право держави на націоналізацію і екстериторіальна чинність законів про націоналізацію.

Право іноземців на власність в Україні. Порядок отримання, особливості здійснення, обмеження об'єктів права власності, що можуть знаходитись у власності іноземних осіб згідно із законодавством України.

Правовий режим закордонної власності. Імунітет власності іноземної держави. Особливості правового статусу іноземної власності державних органів, публічних державних установ, державних підприємств. Правовий режим закордонної власності юридичних і фізичних осіб.

Тема 6. Правове регулювання іноземних інвестицій.

- 1. Загальні положення про інвестиції і інвестиційну діяльність.**
- 2. Правове регулювання здійснення іноземних інвестицій.**
- 3. Іноземні інвестори.**
- 4. Правові режими іноземних інвестицій. Умови і порядок допуску іноземних інвестицій.**
- 5. Форми іноземних інвестицій. Підприємства з іноземними інвестиціями. Портфельні інвестиції. Інвестиційні й інші договори.**
- 6. Інвестиційні ризики і державні гарантії іноземних інвестицій.**
- 7. Розгляд інвестиційних спорів.**

Поняття інвестицій і інвестиційної діяльності. Іноземні інвестиції в господарській системі. Різновиди інвестицій і їх здійснення в світовій практиці.

Правове положення іноземних інвестицій. Внутрішнє інвестиційне законодавство. Міжнародно-правові норми. Багатосторонні універсальні і регіональні угоди. Двосторонні міждержавні угоди про сприяння і взаємний захист інвестицій.

Правовий статус і ознаки іноземних інвесторів, їх правосуб'єктність, права і обов'язки. Професійні і непрофесійні інвестори.

Правові режими інвестиційної діяльності. Визначення правових режимів внутрішнім законодавством і міждержавними угодами. Особливості режиму інвестиційної діяльності. Національний режим і режим найбільшого сприяння. Надання пільг іноземним інвесторам.

Портфельні і прямі інвестиції. Підприємства з іноземними інвестиціями, форми їх створення і особливості правового статусу. Інвестиційні договори. Концесії в світовій практиці. Угоди про розподіл продукції.

Захист і державні гарантії іноземних інвестицій. Правове регулювання. Забезпечення стабільності правового режиму інвестиційної діяльності. Види інвестиційних ризиків – податкові, валютні, примусового вилучення майна, зміни інвестиційного законодавства та ін. Міжнародні угоди про уникнення подвійного оподаткування. Інвестиційні договори. Багатостороннє Агентство з гарантій інвестицій. Державні гарантії інвестицій.

Розгляд інвестиційних спорів. Внутрішні судові органи. Розгляд спорів арбітражем. Міжнародний Центр з вирішення інвестиційних спорів.

Тема 7. Інтелектуальна власність в міжнародному приватному праві.

- 1. Особливості правового режиму інтелектуальної власності в міжнародному приватному праві.**
- 2. Авторське право в міжнародному приватному праві. Міжнародні угоди в області авторського права. Міжнародно-правова охорона суміжних прав.**
- 3. Промислова власність, її особливості і правовий режим в міжнародному приватному праві. Міжнародні угоди по охороні промислової власності**
- 4. Боротьба з недобросовісною конкуренцією в міжнародному приватному праві.**

Поняття інтелектуальної власності. Особливості правового режиму інтелектуальної власності в міжнародному приватному праві. Територіальний характер охорони інтелектуальної власності і його подолання.

Авторські права як об'єкт міжнародної охорони. Міжнародні угоди в області авторського права. Авторські права іноземців в Україні й українських громадян за кордоном. Правове регулювання і міжнародно-правова охорона суміжних прав.

Правовий статус промислової власності. Міжнародно-правова охорона об'єктів промислової власності. Товарні знаки і їх міжнародно-правова охорона. Охорона місць походження товару. Патентування українських винаходів за кордоном і охорона закордонних патентів в Україні. Правила, правове регулювання. Міжнародні патенти і міжнародні патентні установи.

Боротьба з недобросовісною конкуренцією: міжнародна практика і українське законодавство.

Тема 8. Правочини з іноземним елементом.

- 1. Правочини з іноземним елементом Міжнародні торговельні (комерційні) договори. Зовнішньоекономічна діяльність.**
- 2. Укладення міжнародних комерційних договорів.**
- 3. Зміст і форма міжнародних комерційних договорів.**
- 4. Колізійні норми щодо правочинів. Право, що застосовується до правочинів з іноземним елементом, міжнародних комерційних договорів.**
- 5. Тлумачення договорів з іноземним елементом.**

Поняття правочинів з іноземним елементом і їх характерні риси. Міжнародні комерційні договори.

Поняття, види і суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Порядок укладення міжнародних комерційних договорів. Основні види, процедура і особливості. Укладення договорів шляхом акцептування оферти. Укладення договорів в результаті проведення переговорів.

Правове регулювання форми правочинів з іноземним елементом взагалі і міжнародних комерційних договорів зокрема. Міжнародно-правове регулювання. Внутрішнє законодавство різних країн. Регулювання форми зовнішньоекономічних договорів в Україні. Зміст міжнародних комерційних договорів, його особливості, структура зовнішньоекономічних договорів.

Колізійні норми щодо правочинів в міжнародних конвенціях і законодавстві України. Формули прикріплення, що регулюють договірні зобов'язання. Право, що застосовується до зовніш-

ноекономічних договорів. Автономія волі сторін, її застосування і випадки обмеження. Зобов'язальний статут договорів.

Правила тлумачення міжнародних комерційних договорів. Тлумачення договору його сторонами. Тлумачення договору правозастосовчими органами.

Тема 9. Міжнародні розрахунки та кредитні відносини.

- 1. Загальні положення про грошові зобов'язання, міжнародні розрахунки і валютні операції.**
- 2. Міжнародні розрахунки платіжними дорученнями. Міжнародні кредитові перекази.**
- 3. Використання акредитивів у зовнішній торгівлі.**
- 4. Інкасові розрахунки за зовнішньоторговельними операціями.**
- 5. Векселя в зовнішній торгівлі.**
- 6. Зовнішньоторговельні платежі за допомогою чеків.**
- 7. Гарантії в міжнародній торгівлі.**
- 8. Договір банківського рахунку. Кореспондентські рахунки.**
- 9. Міжнародні позики і кредитування.**

Грошові зобов'язання в міжнародному приватному праві. Міжнародні розрахунки. Поняття, правова природа, особливості. Принцип номіналізму і його значення. Золоті, мультивалютні і інші оговорки, їх зміст і значення. Міжнародні валютні відносини. Міжнародні розрахункові одиниці. Валютні обмеження.

Форми міжнародних розрахунків. Акредитиви, інкасо, векселя, чеки. Правова природа, особливості, учасники, переваги і вади кожного з видів розрахунків. Міжнародна уніфікація правових норм в області розрахункових операцій. Порядок і правила здійснення розрахунків в міжнародному обороті.

Міжнародне кредитування: поняття, особливості, види. Можливість отримання кредитів від іноземних осіб, існуючі обмеження і порядок. Консорціумне кредитування.

Банківські й інші договірні гарантії. Міжнародно-правове і внутрішнє регулювання. Гарантії і порука. Спільні риси і особливості.

Тема 10. Міжнародні перевезення.

- 1. Міжнародне транспортне право і міжнародні перевезення.**
- 2. Договір перевезення.**
- 3. Міжнародні залізничні перевезення.**
- 4. Міжнародні автомобільні перевезення.**
- 5. Міжнародні повітряні перевезення.**
- 6. Міжнародні морські перевезення.**
- 7. Міжнародні змішані перевезення.**
- 8. Міжнародне транспортне експедирування.**

Міжнародне транспортне право. Міжнародні перевезення і особливості їх правового регулювання. Міжнародні договори в області перевезень.

Міжнародні залізничні перевезення. Міжнародні угоди. Договір залізничного перевезення. Транспортна документація. Відповідальність перевізника.

Міжнародні повітряні перевезення. Міжнародні угоди. Договір повітряного перевезення. Транспортна документація. Відповідальність перевізника.

Міжнародні автомобільні перевезення. Міжнародні угоди. Договір автомобільного перевезення. Транспортна документація. Відповідальність перевізника.

Міжнародні морські перевезення. Міжнародні угоди. Коносаментні перевезення. Правовий статус коносаменту. Документація. Відповідальність перевізника. Лінійні Конференції. Трампові (чартерні) перевезення. Правовий статус чартерної угоди. Загальна аварія. Морське буксирування. Міжнародно-правове регулювання організації перевезень. Міжнародне перевезення внутрішніми водними шляхами. Поняття і особливості здійснення, міжнародно-правове регулювання.

Перевезення в прямому змішаному сполученні. Особливості здійснення, правове регулювання, транспортна документація. Статус і особливості відповідальності перевізника.

Поняття і особливості міжнародного транспортного експедирування. Договір експедирування, його зміст і особливості. Правове регулювання міжнародного експедирування.

Тема 11. Деліктні зобов'язання у міжнародному приватному праві.

- 1. Поняття і умови виникнення деліктних зобов'язань.**
- 2. Джерела правового регулювання в області деліктної відповідальності.**
- 3. Колізійні питання деліктних зобов'язань.**

Загальні положення про позадоговірні зобов'язання в міжнародному приватному праві. Деліктні зобов'язання з іноземним елементом: поняття і види. Особливості виникнення. Характерні риси правового регулювання.

Джерела правового регулювання в області деліктної відповідальності. Міжнародно-правові документи. Регулювання деліктних правовідносин з іноземним елементом у законодавстві України.

Колізійні питання деліктних зобов'язань. Застосування закону місця заподіяння шкоди. Співвідношення місця заподіяння шкоди і місця настання наслідків. Сучасні тенденції в застосуванні колізійних прив'язок.

Інші позадоговірні зобов'язання. Відповідальність за шкоду, заподіяну споживачеві. Безпідставне збагачення.

Тема 12. Сімейне Право.

- 1. Загальні питання регулювання шлюбно-сімейних відносин в міжнародному приватному праві.**
- 2. Укладення шлюбу.**
- 3. Припинення шлюбу.**
- 4. Правовідносини між подружжям.**
- 5. Правовідносини між батьками і дітьми Усиновлення. Опіка і піклування.**

Шлюбно-сімейні відносини з іноземним елементом. Особливості норм сімейного права різних правових систем. Колізійні питання в області сімейного права. Кульгаючі шлюби. Міжнародні угоди в області сімейного права.

Укладення шлюбу. Порядок укладення, особливості умов вступу в шлюб. Матеріальні і формальні умови укладення шлюбу. Релігійна і цивільна форми шлюбу в світовій практиці. Шлюбний договір (контракт) і його правовий статус.

Припинення шлюбу. Смерть або об'явлення померлим. Розірвання шлюбу. Процедура розлучення. Особливості розірвання шлюбу і підстави розлучення у правових системах іноземних держав. Колізійні норми законодавства і міжнародних договорів України.

Правовідносини між подружжям. Особисті правовідносини. Особливості статусу чоловіка і жінки. Майнові правовідносини. Правовий статус майна чоловіка і жінки. Договірний і лега-

льний режим майна. Обов'язки чоловіка і жінки по взаємному утриманню. Матеріально-правові і колізійні норми.

Правовідносини між батьками і дітьми. Походження дитини. Встановлення батьківства. Визнані і усиновлені діти. Майнові відносини між батьками і дітьми. Встановлення громадянства дитини при різному громадянстві батьків.

Правове регулювання усиновлення в міжнародному приватному праві. Внутрішнє законодавство і норми міжнародних договорів. Захист прав дитини при усиновленні за кордон.

Охорона прав неповнолітніх. Опіка. Піклування. Права і обов'язки опікунів і попечителів.

Тема 13. Спадкове Право.

- 1. Загальні риси і основи правового регулювання спадкових правовідносин.**
- 2. Матеріально-правове регулювання спадкових відносин з іноземним елементом нормами внутрішнього законодавства.**
- 3. Колізійні норми внутрішнього законодавства в галузі спадкування.**
- 4. Міжнародні договори з питань спадкування.**
- 5. Перехід спадкування до держави в міжнародному приватному праві.**

Спадкове право і регулювання спадкових відносин з іноземним елементом. Спадкування в континентально-правовій і англо-американській правовій системах. Основні відмінності.

Джерела внутрішньодержавного правового регулювання спадкових відносин. Підстави спадкування: спадкування за законом і за заповітом. Форми заповіту. Зміст заповітів. Здатність до складання заповіту. Скасування і зміна заповіту. Свобода заповіту і її обмеження в різних державах. Обов'язкова частка в спадщині.

Коло спадкоємців за законом, його розбіжності в різних державах. Спадкові трансмісії. Особливості спадкування в континентальній та англо-американській системах права. Особливості спадкування окремих видів майна. Нерухоме майно і рухоме майно. Негідні спадкоємці.

Колізійні норми внутрішнього законодавства. Колізійні прив'язки до спадкових відносин, здатності до складання заповіту, форми і змісту заповіту, спадкування нерухомого і рухомого майна.

Спадкові права іноземців в Україні і українських громадян за кордоном. Національний режим. Повноваження консула в спадкових відносинах.

Міжнародно-правові договори з питань спадкування. Універсальні договори. Регіональні Конвенції. Двосторонні договори про правову допомогу і закріплені в них колізійні прив'язки.

Перехід спадкування до держави в міжнародному приватному праві. Правовий режим відумерлого майна. Порядок переходу відумерлого майна до держави.

Тема 14. Міжнародні трудові відносини.

- 1. Міжнародні трудові відносини і основи їх правового регулювання.**
- 2. Колізійні питання трудових відносин.**
- 3. Міжнародно-правове регулювання трудових відносин.**
- 4. Трудові права іноземців в Україні й українських громадян за кордоном.**
- 5. Питання соціального забезпечення в міжнародному приватному праві.**

Трудові відносини з іноземним елементом, їх різновиди. Відносини приватного і публічно-правового характеру в області трудових відносин. Місце міжнародного трудового права в системі норм права. Джерела правового регулювання трудових відносин з іноземним елементом.

Колізійні питання трудових відносин. Застосування принципу автономії волі сторін і його межі в трудових відносинах. Вибір права і колізійні прив'язки. Закон місця здійснення роботи. Розбіжності в законодавстві різних країн. Додаткові колізійні прив'язки і їх застосування.

Міжнародні Конвенції в області трудових відносин. Багатосторонні договори. Міжнародна організація праці і її правотворча діяльність. Міжнародні договори в рамках Європейського Союзу та Співдружності Незалежних Держав. Двосторонні договори України з питань працевлаштування і захисту прав працівників. Коло регулювання і правовий режим, встановлений міжнародними угодами.

Трудові права іноземців. Національний режим у відношенні трудових прав і обов'язків. Обмеження на працю іноземців. Дозвіл на працевлаштування. Праця іноземців в Україні і українських громадян за кордоном. Правові підстави і порядок здійснення.

Питання соціального забезпечення в міжнародному приватному праві. Міжнародні Конвенції. Двосторонні угоди. Національний режим. Виплата соціальної допомоги і пенсій.

Тема 15. Міжнародний цивільний процес.

- 1. Поняття міжнародного цивільного процесу.**
- 2. Джерела правового регулювання в галузі міжнародного цивільного процесу.**
- 3. Міжнародна підсудність.**
- 4. Процесуальне положення іноземців.**
- 5. Правова допомога.**
- 6. Визнання і виконання рішень іноземних судів.**
- 7. Нотаріальні дії в міжнародному приватному праві.**

Поняття міжнародного цивільного процесу, його особливості. Місце міжнародного цивільного процесу в міжнародному приватному праві та в системі внутрішньодержавних процесуальних норм.

Джерела правового регулювання. Міжнародні договори з питань міжнародного цивільного процесу. Багатосторонні договори. Договори про правову допомогу і їх значення. Регулювання відповідних правовідносин нормами внутрішнього процесуального законодавства.

Міжнародна підсудність. Системи визначення підсудності. Правила визначення підсудності справ з іноземним елементом у законодавстві України. Договірна підсудність. Норми міжнародних Конвенцій і договорів України про правову допомогу. Правила визначення підсудності окремих категорій спорів.

Процесуальне положення іноземців. Цивільні процесуальні права іноземців, осіб без громадянства. Національний режим. Право на правову допомогу і процесуальне представництво. Консульське представництво іноземців. Імунітет держави в процесуальних відносинах. Особливості процесуального статусу співробітників іноземних дипломатичних і консульських представництв, міжнародних організацій.

Виконання іноземних судових доручень. Форми зносин установ юстиції різних держав. Міжнародні угоди і внутрішнє законодавство. Договори про правову допомогу. Доручення на надання правової допомоги – форма і зміст. Вручення іноземних документів. Правила проведення процесуальних дій за іноземними судовими дорученнями. Підстави для відмови в наданні правової допомоги.

Визнання і виконання рішень іноземних судів. Вимоги до визнання в різних державах і правових системах. Правила договорів про правову допомогу. Порядок розгляду клопотань і примусового виконання іноземних судових рішень.

Нотаріальні дії в міжнародному приватному праві. Здійснення нотаріальних дій з іноземними елементом: порядок, форма, особливості. Правила прийняття нотаріусами документів, складених в іноземних державах.

Тема 16. Міжнародний комерційний арбітраж.

- 1. Поняття і правова природа міжнародного комерційного арбітражу.**
- 2. Правове регулювання вирішення міжнародних комерційних спорів.**
- 3. Форми міжнародного комерційного арбітражу. Міжнародні арбітражні організації.**
- 4. Арбітражна угода.**
- 5. Арбітражний процес.**
- 6. Визнання і приведення до виконання арбітражних рішень.**
- 7. Примирення як альтернативний метод вирішення міжнародних комерційних спорів.**

Правова природа і особливості міжнародного комерційного арбітражу як провідного інституту вирішення міжнародних комерційних спорів. Особливості і переваги арбітражу.

Регулювання вирішення міжнародних комерційних спорів міжнародно-правовими договорами і внутрішнім законодавством. Найбільш важливі багатосторонні міжнародні договори і встановлений ними правовий режим. Універсальні і регіональні міжнародні договори. Типовий закон про міжнародний комерційний арбітраж і його застосування. Міжнародна Рада з комерційного арбітражу.

Форми міжнародного комерційного арбітражу. Інституційний арбітраж і арбітраж ad hoc, їх відмінності і особливості.

Міжнародні арбітражні організації, їх правовий статус, регламенти, особливості вирішення спорів.

Арбітражна угода і її різновиди. Арбітражна оговорка і третейський запис. Правова природа арбітражної угоди, її юридична самостійність і незалежність від дійсності договору. Форма і зміст арбітражної угоди. Правові наслідки укладення арбітражної угоди. Межі компетенції арбітражу.

Процедура арбітражного розгляду спорів. Норми регламентів. Пред'явлення позову. Порядок призначення арбітрів, вирішення спору по суті, винесення і оскарження рішень арбітражу. Гонорар арбітрів, арбітражні витрати і їх розподіл.

Міжнародно-правове і внутрішньодержавне регулювання питань визнання і приведення до виконання іноземних арбітражних рішень. Процедура заявлення відповідних клопотань і вирішення питання по суті. Примусове виконання іноземних арбітражних рішень.

Примирення як метод вирішення міжнародних комерційних спорів. Порядок здійснення, правове регулювання і різновиди примирливої процедури. Завершення примирчої процедури, її результати і наслідки.

1.8. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.

МОДУЛЬ 1.

Тема 1. Загальні поняття про колізійні норми в міжнародному приватному праві.

1. Колізійні норми: поняття, структура, класифікація, особливості застосування, співвідношення з матеріально-правовими нормами.
2. Формули прикріплення в міжнародному приватному праві.
3. Питання дії колізійних норм.
4. Проблемні питання застосування іноземного права.

Рекомендована література:

1. Богуславский М.М. Международное частное право: Учебник. 4-е изд., перераб. и доп. - М.: Юрист, 2002. - с. 82-117.
2. Данилькевич Н.И., Федоров О.Н. Международное частное право: Учебное пособие. – Днепропетровск, Арт-Пресс, 1999. - с.27-38.
3. Корецкий В.М. Избранные труды. - В 2 т. – Т.1. - К.: Наукова Думка, 1989. - 344 с.
4. Лунц Л.А. Курс международного частного права. В трех томах. – М.: Спарк, 2002. – с.156-330.
5. Лунц Л.А., Марышева Н.И., Садиков О.Н. Международное частное право. Учебник. - М.: Юридическая литература, 1984. - с.50-80.
6. Международное частное право. Учебник./Под ред. Г.К. Дмитриевой - М.: Проспект, 2000. - с.3-67.
7. Международное частное право. Учебник./Под ред. Н.И. Марышевой. – М.: Юридическая фирма «Контракт», «Инфра-М», 2000. – с. 57-96.
8. Мережко А.А. Коллизионное право США. – К.: Юстиниан, 2003. – с.26-103.
9. Міжнародне приватне право. За ред. В.М. Гайворонського, В.П. Жушмана. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – с. 39-62.
10. Раапе Л. Международное частное право. – М.: Изд-во иностр. Лит., 1960. – 608 с.
11. Степанюк А.А. Міжнародне приватне право: теоретичні аспекти правового регулювання. – Харків: Майдан, 2005.- с.152-158.
12. Степанюк А.А. Міжнародне приватне право: підручник. – Харків: вид-во «Кроссруд», 2008. – с.237-343.
13. Толстых В.Л. Коллизионное регулирование в международном частном праве: проблемы толкования и применения раздела VII части третьей ГК РФ. – М.: Спарк, 2002. – 244 с.
14. Фединяк Г.С., Фединяк Л.С. Міжнародне приватне право. – 3-ге вид., (доп. і перероб.). – К.: Атіка, 2003. – с. 48-77.
15. Федоров О.М. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. – Дніпропетровськ, 2008. – с. 58-92.
16. Хачатурян А.Г. Унификация коллизионных норм в международном частном праве. - К.: Наукова Думка, 1993. - 126 с.

Статті.

1. Аничкин А.Н. Институт обратной отсылки в современном международном частном праве. // Московский журнал международного права. - 2001. - №1. – с.120-154.
2. Ерпылева Н.Ю. Коллизионные вопросы в современном международном частном праве. // Законодательство и экономика. – 1998. - №2. – 57-74 с.
3. Жильцов А.Н. Проблема применения императивных норм третьих стран в европейском международном частном праве. // Законодательство и экономика. – 1997. - №23-24 (166-167). – с.37-48.

4. Кисіль В.І. Категорія публічного порядку в міжнародному приватному праві. // Держава і право: збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Вип. 10. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2001. – с.437-445.
5. Левитин А.Б. Вопросы публичного порядка в международном частном праве. // Проблемы международного частного права. – М.: Изд-во ин-та междунар. отношений, 1960. – с.208-229.
6. Лунц Л.А. Проблема квалификации в международном частном праве // Советское государство и право. - 1947. - №9. – с.18-28.
7. Лунц Л.А. О сущности коллизионной нормы. // Ученые записки. – Вып.9. – М.: Юрид. лит., 1959. – с.105-124.
8. Лунц Л.А. К вопросу о “квалификации” в международном частном праве // Советский ежегодник международного права. 1979. - М.: Наука, 1980. – с.212-219.
9. Монастырский Ю.Э. Понятие “ordre public” в международном частном праве. // Российский ежегодник международного права. 1996-1997. – СПб, 1998. – с.161-174.
10. Муранов А.И. К вопросу об обходе закона. // Московский журнал международного права. – 1997. - №3.
11. Мюллерсон Р.А. Коллизионные вопросы и отсылочные нормы в регулировании международных отношений. // Вестник Московского университета. Серия 11. Право. – 1983. - №5. – с.45-54.
12. Садиков О.Н. Коллизионные нормы в современном международном частном праве // Советский ежегодник международного права. - 1982. - М.: Наука, 1983. – с.205-220.
13. Садиков О.Н. Императивные нормы в международном частном праве. // Московский журнал международного права. – 1992. – №2. – с.71-84.
14. Степанюк А.А. Співвідношення автономії волі й обходу закону в міжнародному спадкуванні // Конституція – основа державно-правового будівництва і соціального розвитку України: Тези доп. та наук. повідомлень учасників наук. конф. Молодих учених (м. Харків, 30 червня 2001 р.) / За ред. М.І. Панова. – Харків: Нац. юрид. акад. України, 2001. – с.62-64.

Тема 2. Суб'єкти міжнародного приватного права.

1. Фізичні особи в міжнародному приватному праві.
2. Юридичні особи в міжнародному приватному праві.
3. Особливості правового положення держави як суб'єкта міжнародного приватного права.

Рекомендована література.

1. Богуславский М.М. Международное частное право: Учебник. 4-е изд., перераб. и доп. - М.: Юристъ, 2002. - с. 118-178.
2. Богуславский М.М. Иммуниет государства. - М.: Изд-во ИМО, 1962. – 232 с.
3. Гражданское и торговое право капиталистических государств. / Отв. ред. Е.А. Васильев. - М.: Международные отношения, 1993. - с.62-91, 124-186.
4. Гражданское и торговое право капиталистических государств. / Под ред. К.К. Яичкова. – М.: Международные отношения, 1966. – с.59-88, 119-155.
5. Гражданское и торговое право капиталистических государств. Ч.1 / Под ред. Р.Л. Нарышкиной - М.: Международные отношения, 1983. - 207с.
6. Данилькевич Н.И., Федоров О.Н. Международное частное право: Учебное пособие. – Днепропетровск, Арт-Пресс, 1999. - с.39-52.
7. Законодательство капиталистических стран об иммунитете иностранного государства. Обзорная информация. (ВНИИСЗ) / Сост. И.О. Хлестова, Н.Г. Швыдак. - 1988.
8. Звеков В.П. Международное частное право. Курс лекций. – М.: Норма – Инфра-М, 1999. – с. 163-237.

9. Кібенко О., Пендак Сарбах А. Право товариств (company law): порівняльно-правовий аналіз acquis ЄС та законодавства України. – К.: Юстініан, 2006. – с.42-130.
10. Лазарев Л.В., Марышева Н.И., Пантелеева И.В. Иностранные граждане (правовое положение). — М.: Российское право, 1992.
11. Лунц Л.А. Курс международного частного права. В трех томах. – М.: Спарк,2002 . – с. 337-440.
12. Марышева Н.И. Иностранец: правовая защита. – М.: Известия,1993.
13. Международное частное право. Учебник./Под ред. Г.К. Дмитриевой - М.: Проспект,2000. - с.101-270.
14. Международное частное право. Учебник./Под ред. Н.И. Марышевой. – М.: Юридическая фирма «Контракт», «Инфра-М», 2000. – с. 97-174.
15. Міжнародне приватне право. За ред. В.М. Гайворонського, В.П. Жушмана. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – с.63-145.
16. Степанюк А.А. Міжнародне приватне право: підручник. – Харків: вид-во «Кроссруд», 2008. – с.384-435.
17. Тынель А., Функ Я., Хвалей В. Курс международного торгового права. – 2-е изд. – Мн., Амалфея,2000. – с. 62-104.
18. Ушаков Н.А. Юрисдикционные иммунитеты государств и их собственности. – М.: Наука, 1993.
19. Фединак Г.С., Фединак Л.С. Міжнародне приватне право. – 3-те вид., (доп. і перероб.). – К.: Атіка,2003. – с.78-158.
20. Федоров О.М. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. – Дніпропетровськ, 2008. – с.93-149.
21. Юлдашев О.Х. Міжнародне приватне право. Академічний курс. – К.: Ін Юре,2004. – с.43-70.

Статті.

1. Аксенчук Л.А, Правоспособность иностранного гражданина в сфере предпринимательской деятельности. // Законодательство. – 2001. – №2. – с.31-35.
2. Баратынц Н.Р., Богуславский М.М., Колесник Д.Н. Современное международное право: иммунитет государства // Советский ежегодник международного права. - 1988. - М.: Наука, 1989. – с.165-182.
3. Белов А.П. Иммунитет государства от иностранной юрисдикции. // Право и экономика. – 1997. - №3. – с.17-22.
4. Биктагирова Г.Р. Некоторые вопросы иммунитета государства на примере нового законодательства США, Англии, Австралии, Канады и Европейской Конвенции о государственном иммунитете. // Советский ежегодник международного права. 1989-1990-1991. СПб.: Социально-коммерческая фирма «Россия-Нева»,1992.
5. Богуславский М.М. Иммунитет иностранного государства и его собственности. // Вопросы международного частного права. Сборник статей под ред. Л.А. Лунца. – М.: Госюриздат, 1956. – с.58-98.
6. Задыхайло Д.В. Проблема законодательного решения современного понимания иммунитета государств в сфере международного частного права. // Сборник кратких тезисов и научных сообщений научно-практической конференции по итогам научно-исследовательских работ, выполненных профессорско-преподавательским составом Украинской государственной юридической академии в 1993 году. – Харьков, 1994. – с.83-84.
7. Иванов С.И. Современные тенденции в законодательстве некоторых буржуазных государств по вопросу об иммунитете государств и его собственности (на примере США и Англии) // Советский ежегодник международного права. 1981. - М.: Наука, 1982. - С.235-246
8. Макарова И.А. О круге субъектов международного частного права. // Вестник ЛГУ. – 1990. – Сер.6. – Вып.1(№6). – с.106-110.

9. Степанюк А.А. Суверенітет держави в міжнародному приватному праві. // Проблеми законності: Республ. Міжвідом. наук. зб. / Відп. Ред. В.Я. Тацій. – Харків: Нац. юрид. акад. України, 2004. – Вип. 67. –с.187-191.
10. Степанюк А.А. Імунітет держави в міжнародному приватному праві. // Проблеми законності: Республ. Міжвідом. наук. зб. / Відп. Ред. В.Я. Тацій. – Харків: Нац. юрид. акад. України, 2004. – Вип. 68. –с.75-79.
11. Фединак Л. Нормативні акти України та її потреби щодо регулювання питань юрисдикційного імунітету держави та її органів. // Право України. – 1999. - №2. – с.108-109.
12. Хлестова И.О. Проблемы юрисдикционного иммунитета иностранного государства в работе комиссии международного права. // Советский ежегодник международного права. - 1988. - М.: Наука, 1989. – с.183-194.
13. Хлестова И.О., Швыдак Н.Г. Законодательство капиталистических стран об иммунитете иностранного государства // В сб. Законодательство зарубежных стран. Обзорная информация. Вып. 3. ВНИИ советского законодательства.1988.

Тема 3. Право власності в міжнародному приватному праві. Іноземне інвестування.

1. Сутність права власності і його правове регулювання.
2. Колізійні питання права власності в міжнародному приватному праві.
3. Правове положення закордонного майна юридичних та фізичних осіб. Імунітет закордонного майна держави.
4. Іноземне інвестування. Правові режими, які надаються іноземним інвесторам.

Рекомендована література:

1. Богуславский М.М. Международное частное право: Учебник. 4-е изд., перераб. и доп. - М.: Юристъ,2002. - с. 179-217.
2. Богуславский М.М. Иностранные инвестиции: правовое регулирование. - М.: Бек,1996. - с.1-207.
3. Вилков Г.Е. Национализация и международное право. – М., 1962.
4. Вінник О.М. Інвестиційне право. – К.,2000. – с.5-46, 128-262.
5. Галущенко Г.В. Питання міжнародного приватного права у міжнародних договорах України про правову допомогу. – К.: Юстініан, 2005. – с. 102-117.
6. Гражданское и торговое право капиталистических государств/Под ред. Б.А.Васильева. - М.,1993. - с.194-241.
7. Звеков В. П. Международное частное право. Курс лекций. – М.: Норма – Инфра-М,1999. – с. 238-271.
8. Игошин Н.В. Инвестиции. Учебное пособие для вузов. – М.,1999. – 413с.
9. Коссак В.М. Іноземні інвестиції в Україні (цивільно-правовий аспект). - Львів: Центр Європи, 1996.
10. Международное частное право. Учебник./Под ред. Г.К. Дмитриевой - М.: Проспект,2000. - с.271-297.
11. Международное частное право. Учебник./Под ред. Н.И. Марышевой. – М.: Юридическая фирма «Контракт», «Инфра-М», 2000. – с. 175-203.
12. Международное частное право: учебное пособие./Под ред. Г.К.Матвеева. - К.,1985.
13. Міжнародне приватне право. За ред. В.М. Гайворонського, В.П. Жушмана. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – с. 146-158.
14. Нарышкина Р.Л. Доверительная собственность в гражданском праве Англии и США. – М., 1984.

15. Правове регулювання іноземних інвестицій. / За ред. В. М. Коссака. – К.: Український центр правничих студій, 1999. – 176 с.
16. Скловский К. И. Собственность в гражданском праве. 2-е изд. – М.: Дело, 2000. – с.149-237.
17. Суханов Е.А. Лекции о праве собственности. - М.: Юридическая литература, 1991.- 238с.
18. Ушаков Н.А. Юрисдикционные иммунитеты государств и их собственности. – М.: Наука, 1993.
19. Фединяк Г.С., Фединяк Л.С. Міжнародне приватне право. – 3-те вид., (доп. і перероб.). – К.: Атіка, 2003. – с. 159-175.
20. Федоров О.М. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. – Дніпропетровськ, 2008. – с.150-169.
21. Юлдашев О.Х. Міжнародне приватне право. Академічний курс. – К.: Ін Юре, 2004. – с. 71-123.

Статті.

1. Богуславский М.М. Иммуниет иностранного государства и его собственности. // Вопросы международного частного права. Сборник статей под ред. Л.А. Лунца. – М.: Госюриздат, 1956. – с.58-98.
2. Иванов С.И. Современные тенденции в законодательстве некоторых буржуазных государств по вопросу об иммунитете государств и его собственности (на примере США и Англии) // Советский ежегодник международного права. 1981. - М.: Наука, 1982. - С.235-246.
3. Майданик Р.А. Судовий захист прав іноземних інвесторів на нерухомість: державна реєстрація, експропріація, гарантії іноземних інвестицій, оспорювання правових актів органів державної влади. // Вісник господарського судочинства. – 2009. - №5. – с.26-30.
4. Поєдинок В.В. Гарантії для інвесторів у разі примусових вилучень інвестицій. // Вісник господарського судочинства. – 2004. - №2. – с.236-244.
5. Поєдинок В.В. Гарантії стабільності режиму інвестиційної діяльності: теоретичний аспект // Вісник господарського судочинства. – 2005. - №4. – с.146-151.
6. Поєдинок В.В. Інвестиційний ризик як правове поняття. // Вісник господарського судочинства. – 2008. - №6. – с.72-79.
7. Поєдинок В.В. Інвестиція як правове поняття. // Вісник господарського судочинства. – 2009. - №5. – с.58-64.
8. Поєдинок В.В. Правова характеристика об'єкта інвестування. // Вісник господарського судочинства. – 2009. - №6. – с.93-99.
9. Рубанов А.А. Имущественное отношение в международном частном праве. // Известия вузов. Правоведение. – 1982. - №6. - С.28-33.
10. Рубанов А.А. Эволюция права собственности в основных странах Запада: тенденции и перспективы. // Советское государство и право. – 1987. - №4.
11. Хлестова И.О. Законодательство и международные договоры о защите иностранных инвестиций. // Московский журнал международного права. – 1992. - №2. – с.95-107.

Тема 4. Правочини з іноземним елементом. Міжнародні комерційні договори.

- 1. Міжнародно-правове регулювання відносин з зовнішньої торгівлі.**
- 2. Міжнародні комерційні договори: поняття, форма, структура, особливості укладання.**
- 3. Зміст і форма міжнародних комерційних договорів.**
- 4. Колізійні норми щодо правочинів. Право, що застосовується до міжнародних комерційних договорів.**
- 5. Тлумачення міжнародних комерційних договорів.**

Рекомендована література:

1. Балабанов И. Т., Балабанов А. И. Внешнеэкономические связи: Учебное пособие. – М.: Финансы и статистика, 2000. – с.74-204.
2. Белов А. П. Международное предпринимательское право. – М.: Юстицинформ, 2001. – 336 с.
3. Богуславский М.М. Международное частное право: Учебник. 4-е изд., перераб. и доп. - М.: Юристъ, 2002. - 462с.
4. Венская Конвенция о договорах международной купли-продажи товаров. Комментарий. / Отв. ред. А.С.Комаров. – М., 1994.
5. Вилкова Н.Г. Договорное право в международном обороте. – М.: Статут, 2002. – с.12-272.
6. Внешнеэкономическая деятельность предприятия: Учебник для вузов. 2-е изд., перераб. и доп. // Под ред. проф. Стровского Л.Е. – М.: ЮНИТИ, Москва, 1999. – с.217-327, 514-704.
7. Герчикова И.Н. Международное коммерческое дело. Практикум. – М.: Банки и Биржи, ЮНИТИ-ДАНА, 1999. – с.38-504.
8. Гражданское и торговое право капиталистических государств. / Отв. ред. Е.А. Васильев. - М.: Международные отношения, 1993. - с. 249-409.
9. Джурович, Радомир. Руководство по заключению внешнеторговых контрактов. - М., 1992. - 414с.
10. Зыкин И.С. Внешнеэкономические операции: право и практика. М., 1994. - 304с.
11. Зыкин И.С. Договор во внешнеэкономической деятельности. - М.: Международные отношения, 1990. – 224 с.
12. Международное частное право. Учебник./Под ред. Г.К. Дмитриевой - М.: Проспект, 2000. - с.335-401.
13. Международное частное право. Учебник./Под ред. Н.И. Марышевой. – М.: Юридическая фирма «Контракт», «Инфра-М», 2000. – с.204-267.
14. Міжнародне приватне право. За ред. В.М. Гайворонського, В.П. Жушмана. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – с.159-182.
15. Мусин В.А. Международные торговые контракты. - Л.: Изд-во ЛГУ, 1986. - 149с.
16. Принципы международных коммерческих договоров. – М.: Международный центр финансово-экономического развития, 1996. – 328 с.
17. Розенберг М. Г. Контракт международной купли-продажи товаров. Современная практика заключения. Разрешение споров. – М.: Международный центр финансово-экономического развития, 1996. – 768 с.
18. Садилов О.Н. Договор во внешней торговле: Исполнение внешнеторговых договоров. - М.: 1979. - 151с.
19. Синецкий Б.И. Внешнеторговые операции (организация и техника). - М., 1989. - 381с.
20. Скаридов А.С. Международное частное право. Спб.: изд-во Михайлова В.А., 1998. - с.113-248.
21. Тынель А., Функ Я., Хвалей В. Курс международного торгового права. – 2-е изд. – Мн., Амалфея, 2000. – с. 138-318, 467-485.
22. Фединак Г.С., Фединак Л.С. Міжнародне приватне право. – 3-те вид., (доп. і перероб.). – К.: Атіка, 2003. – с.176-209.
23. Федоров О.М. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. – Дніпропетровськ, 2008. – с.216-244.
24. Фолсом Р.Х., Гордон М.У., Спаногл Дж.А. Международные сделки. - М., 1996. - с.41-105.
25. Хвалей В. В., Функ Я. И. Курс правовых основ внешнеэкономической деятельности государств-участников СНГ (Россия, Беларусь, Украина). Минск, Амалфея, 2000. – 256с.
26. Шмиттгофф К.М. Экспорт: право и практика международной торговли (пер. с англ.) - М., 1993. - с.11-98, 120-164.
27. Юлдашев О.Х. Міжнародне приватне право. Академічний курс. – К.: Ін Юре, 2004. – с. 237-273.

Статьи.

1. Бардина М.П. Конвенция стран – членов ЕС «О праве, применимом к договорным обязательствам» // Внешняя торговля. – 1994. - №11.

2. Бардина М. О праве, применимом к договорным обязательствам в странах ЕС. // *Хозяйство и право*. – 1997. - №4. – с.114-126.
3. Бахин С.В. Lex Mercatoria и унификация международного частного права. // *Журнал международного частного права*. – 1999. - №4(26). – с.3-45
4. Бахин С.В, «Формулярное право» и его международно-правовая унификация. // *Российский ежегодник международного права*. 2000. СПб,2000. – с.74-104.
5. Бахин С.В. Принципы права международной торговли. // *Правоведение*. – 2001. - №4. – с.197-218.
6. Бахин С.В. Субправо: новые тенденции в унификации международного права. // *Правоведение*. – 2002.- №1 (240). – с.149-158.
7. Бахин С.В. Субправо: правовая природа и назначение. // *Правоведение*. – 2002 - №2. – с.144-157.
8. Вилкова Н. Г. Исторические аспекты унификации права международных контрактов. // *Хозяйство и право*. – 1997. - №6. – с.139-147.
9. Вилкова Н.Г. Региональная унификация коллизионных норм и международные коммерческие контракты. // *Юридический мир*. – 1997. - №10.
10. Вилкова Н.Г. Унификация коллизионных норм в сфере международных коммерческих контрактов. // *Хозяйство и право*. – 1997. - №11-12.
11. Вилкова Н.Г. Методы унификации права международных коммерческих контрактов. // *Государство и право*. – 1998. - №7.
12. Зыкин И.С. Теория “lex mercatoria”. // В сб. *Международное частное право: современные проблемы*. / Отв. ред. М.М. Богуславский. – М.: ТЕИС, 1994.
13. Комаров А.С. Международная кодификация норм, относящихся к международным коммерческим договорам. // *Закон*. – 1995. - №12. – с.93-94.
14. Комаров А.С. Международная унификация правового регулирования внешнеэкономической деятельности. // *Законодательство*. – 1999. - №12. – с.23-28.
15. Комаров А.С. Принципы УНИДРУА как источник регулирования международных коммерческих договоров. // *ЭЖ-Юрист*. – 2001. - №4 (156).
16. Кравченко С.С. Поняття та порядок укладення зовнішньоекономічного договору (контракту). // *Адвокат*. – 2008. - №11. – с.14-26.
17. Кукин А. Принципы УНИДРУА и процедура заключения международных коммерческих договоров. // *Законодательство и экономика*. – 1999. - №11. – с.37-41.
18. Кукин А. Соотношение Принципов УНИДРУА и Венской Конвенции купли-продажи товаров. // *Законодательство и экономика*. – 2000. - №4. - с.46-50.
19. Лебедев С.Н. Унификация правового регулирования международных хозяйственных отношений (некоторые общие вопросы) // *Юридические аспекты осуществления внешнеэкономических связей: Труды кафедры международного частного и гражданского права МГИМО*. / Редколл. С.Н. Лебедев, В.А. Кабатов, Р.Л. Нарышкина. – М., 1979.
20. Мусин В.А. Конвенция ООН о договорах международной купли-продажи товаров 1980 г. и некоторые вопросы гражданского и международного частного права. // *Журнал международного частного права*. – 1993. - №1.
21. Нешатаева Т.Н. Международные коммерческие сделки: правовое регулирование и судебная практика // *Арбитражный и гражданский процесс*. – 2002. - №6. – С.24-34.
22. Низамиев А.Ш. Концепции “lex mercatoria” в зарубежной доктрине. // *Журнал международного частного права*. – 2000. - №1 (27). – с.48-68.
23. Опадчий І.М. Особливості cesії в міжнародному приватному праві. // *Вісник господарського судочинства*. – 2010. - №2. – с.145-149.
24. Рубанов А.А. «Автономия воли» в международном частном праве как теоретическая проблема. // *Советский ежегодник международного права*. 1986. – М.,1987. – с.214-228.

МОДУЛЬ 2.

Тема 1. Правове регулювання міжнародних перевезень.

- 1. Міжнародні залізничні перевезення.**
- 2. Міжнародні автомобільні перевезення.**
- 3. Міжнародні повітряні перевезення.**
- 4. Міжнародні морські перевезення.**
- 5. Міжнародні змішані перевезення.**
- 6. Транспортне експедирування.**

Рекомендована література:

1. Авчинкин Д.В. Международные перевозки. Правовые аспекты перемещения грузов и пассажиров. – Мн.: Амалфея,1999. – с.5-82.
2. Грачев Ю.Н. Транспортировка товаров при экспортно-импортных операциях: практическое пособие. - М.: АО "Мострансэкспедиция",1995. - 192с.
3. Гуреев С. А. Коллизионные проблемы морского права. – М.: Международные отношения, 1972.
4. Иванов Г.Г., Маковский А.Л. Международное частное морское право. - Л.,1984.
5. Карбанович И. И. Международные автомобильные перевозки. – Минск,1999.
6. Лунц Л.А. Курс международного частного права. В трех томах. – М.: Спарк,2002 . – с.536-615.
7. Маковский А.Л. Международные договоры об унификации морского права. ТПП СССР. Секция торгового мореплавания и морского права. – М., 1983.
8. Малеев Ю.Н. Международное воздушное право: вопросы теории и практики. – М., 1986.
9. Международное частное право. Учебник./Под ред. Г.К. Дмитриевой - М.: Проспект,2000. - с.402-432.
10. Международное частное право. Учебник./Под ред. Н.И. Марышевой. – М.: Юридическая фирма «Контракт», «Инфра-М», 2000. – с. 268-294.
11. Міжнародне приватне право. За ред. В.М. Гайворонського, В.П. Жушмана. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – с. 206-236.
12. Опришко В.Ф. Міжнародне економічне право. - К.:Либідь,1995. - с.106-115.
13. Садигов О. Н. Правовое регулирование международных перевозок. – М.,1981.
14. Садигов О.Н. Реформы международного железнодорожного права. Проблемы международного частного права. Сборник статей. – М.: Юридическая фирма «Контракт», 2000.
15. Сидорченко В.Ф, Правовое регулирование морских споров. – СПб: Издательство «Юридический центр пресс», 2001. – 270 с.
16. Синецкий Б.И. Внешнеторговые операции (организация и техника) - М.,1989. - 381с.
17. Степанюк А.А. Міжнародне приватне право: підручник. – Харків: вид-во «Кроссрод», 2008. – с.493-521.
18. Скаридов А.С. Международное частное право. Спб.: изд-во Михайлова В.А.,1998. - с.249-342.
19. Фединак Г.С., Фединак Л.С. Міжнародне приватне право. – 3-те вид., (доп. і перероб.). – К.: Атіка,2003. – с. 325-392.
20. Федоров О.М. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. – Дніпропетровськ, 2008. – с. 291-352.
21. Шмиттгофф К.М. Экспорт: право и практика международной торговли (пер. с англ.) - М.,1993. - с.281-340.
22. Юлдашев О.Х. Міжнародне приватне право. Академічний курс. – К.: Ін Юре,2004. – с.340-403.

Статті.

1. Грязнов В. Международно-правовое регулирование воздушных перевозок. // Закон. – 1997. - №8.
2. Зелинский П. Воздушные перевозки грузов. // Закон. – 1994. - №5. – с.42-45.
3. Маковский А.Л. Унификация морского права и понятие международного частного права. // Советский ежегодник международного права. 1979. – М.: Наука, 1980.
4. Прокопьева Е. З. Ответственность оператора международной комбинированной перевозки грузов согласно проформам коносаментов на комбинированную перевозку, разработанным коммерческими предприятиями – операторами. // Журнал международного частного права. – 1995. - №2(8).
5. Юденков В. Международные автомобильные перевозки. // Закон. – 1997. - №5.
6. Якушев В. Общие тенденции развития современного права перевозок грузов и их влияние на правовое регулирование смешанных перевозок. // Хозяйство и право. – 1996. - №9.

Тема 2. Сімейні, спадкові і трудові відносини в міжнародному приватному праві.

1. Сімейні правовідносини в галузі міжнародного приватного права.
2. Спадкові правовідносини в міжнародному приватному праві.
3. Міжнародні трудові відносини.

Рекомендована література:

1. Богуславский М.М. Международное частное право: Учебник. 4-е изд., перераб. и доп. - М.: Юристъ, 2002. - с.325-397.
2. Галущенко Г.В. Питання міжнародного приватного права у міжнародних договорах України про правову допомогу. – К.: Юстініан, 2005. – с.114-171.
3. Гольская Д.Х. Правовые проблемы сотрудничества социалистических и капиталистических стран в делах о наследовании. – М.: Наука, 1980. – с.3-119
4. Городецкая И.К. Международная защита прав и интересов детей. – М., 1973.
5. Гражданское и торговое право капиталистических государств/Под ред. Б.А. Васильева. - М., 1993. - с. 515-547.
6. Гражданское и семейное право развивающихся стран / Под ред. В.К. Пучинского, В.В. Безбаха. — М.: Изд-во Ун-та дружбы народов, 1989.
7. Довгерт А.С. Правовое регулирование международных трудовых отношений. - К.: УМК ВО, 1992.
8. Звеков В. П. Международное частное право. Курс лекций. – М.: Норма – Инфра-М, 1999. – с. 399-428.
9. Киселев И.Я. Транснациональные корпорации и буржуазное трудовое право. - М., 1985.
10. Киселев И.Я. Международный труд: практическое пособие. – М., 1997.
11. Киселев И.Я. Сравнительное и международное трудовое право: Учебник для вузов. – М.: Дело, 1999. – с.447-680.
12. Лунц Л.А. Курс международного частного права. В трех томах. – М.: Спарк, 2002. – с.687-761.
13. Международное частное право. Учебник./Под ред. Г.К. Дмитриевой - М.: Проспект, 2000. - с.487-556.
14. Международное частное право. Учебник./Под ред. Н.И. Марышевой. – М.: Юридическая фирма «Контракт», «Инфра-М», 2000. – с. 383-453.
15. Международное частное право: учебное пособие./Под ред. Г.К. Матвеева. - К., 1985.
16. Міжнародне приватне право. За ред. В.М. Гайворонського, В.П. Жушмана. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – с.183-205, 259-311.
17. Орлова Н.В. Брак и семья в международном частном праве. - М.:1966.

18. Рубанов А.А. Наследование в международном частном праве (отношения СССР с капиталистическими странами). – М.: Наука, 1966. – 236 с.
19. Рубанов А.А. Заграничные наследства (Отношения между социалистическими и капиталистическими странами). - М.: Наука, 1975. – 276 с.
20. Степанюк А.А. Коллизии наследования в международном частном праве. – Х.: Фолио, 2004. – 160 с.
21. Степанюк А.А. Міжнародне приватне право: підручник. – Харків: вид-во «Кроссрод», 2008. – с.549-645.
22. Фединак Г.С., Фединак Л.С. Міжнародне приватне право. – 3-те вид., (доп. і перероб.). – К.: Атіка, 2003. – с.210-324.
23. Федоров О.М. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. – Дніпропетровськ, 2008. – с. 370-459.
24. Шебанова Н. А. Семейные отношения в международном частном праве. – М., 1995.

Статті.

1. Аметистов Э.М. Международная унификация трудового права. // Тр. ВНИИ сов. законодательства. Вып. 44. М., 1989. – с.99-114.
2. Гренкова О.В. Наследование в Англии и во Франции. // Сборник статей аспирантов и молодых ученых Всесоюзного научно-исследовательского института проблем укрепления законности и правопорядка. – М., 1988. – с.30-34.
3. Демидович Т.Ю. Коллизионные нормы наследственного права в Республике Беларусь. // Формирование основ конституционного государства в Республике Беларусь: сб. науч. Трудов. – Новополоцк: ПГУ, 2001. – с.110-115.
4. Дюжева О.А. Установление происхождения внебрачных детей по праву Англии. // Вестник Московского государственного университета. – Сер.11 (Право). – 1982. №5. – с.57-62.
5. Завдынех Б.Х. Правовое регулирование занятости иностранных граждан. // Московский журнал международного права. - 1995. - №4.
6. Кисиль В.И. Lex personalis в международном семейном праве // Вестник Киевского университета. Сер.: Междунар. отнош. и междунар. право. - 1980. - Вып.10
7. Кисиль В.И. Унификация коллизионных норм о расторжении брака в договорах о правовой помощи между СССР и другими социалистическими государствами. // Вестник Киевского университета. Сер.: Междунар. отнош. и междунар. право. - 1987. - Вып.24
8. Кисиль В.И., Шретер Ш. К тенденции об унификации коллизионных норм в законах социалистических государств в международном частном праве (на примере брачно-семейных отношений) // Вестник Киевского университета. Сер.: Междунар. отнош. и междунар. право. - 1987. - Вып.16.
9. Кисиль В.И. Трудовое право стран Запада на рубеже XXI века // Государство и право. - 1996. - №1. – с.121-132.
10. Лунц Л.А, Коллизионные вопросы наследования в советском праве. // Очерки международного права. – М.: Изд-во ин-та междунар. отношений, 1963. – с.103-111.
11. Орлова Н.В. Вопросы брака и семьи в договорах о правовой помощи между Советским Союзом и другими странами социалистического лагеря. // Проблемы международного частного права. – М.: Изд-во ин-та междунар. Отношений. – 1960. – с.123-141.
12. Пожидаев В., Позинич В. Про конвенції МОП і рівень нормотворення Верховної Ради України щодо захисту соціально-економічних інтересів трудящих // Український часопис прав людини. - 1994. - №1.
13. Рубанов А.А. Вопросы наследования в договорах СССР с другими странами социалистического лагеря. // Проблемы международного частного права. М.: Изд-во ин-та междунар. Отношений. – 1960. – с.162-181.
14. Рубанов А.А. Наследственные права граждан социалистических стран и Американские «Законы о выгоде, пользовании и контроле» // Советский ежегодник международного права. 1961. - М.: Наука, 1962. – с.342-360.

15. Рубанов А.А. Основные тенденции эволюции правового регулирования внутрисемейных отношений в капиталистических странах. // Теоретические вопросы гражданского права. – М., 1980. – с.86-111.
16. Рыжкова Е.А. Смешанные браки немусульман с мусульманами. // Московский журнал международного права. – 1999. - №4. – с.48-65.
17. Степанюк А.А. До питання про вирішення колізійних проблем спадкування в міжнародному приватному праві. // Проблеми законності: Респ. міжвідом. наук. зб. / Відп. Ред. В.Я, Тацій. – Вип. 46. – Харків: Нац. юрид. акад. України, 2000. – с.86-89.
18. Степанюк А.А. Колізійні питання спадкування у міжнародному приватному праві. // Актуальні проблеми формування правової держави в Україні (до 50 річниці Конвенції прав людини та основних свобод): Тези доп. та наук. повідомлень Всеукр. Наук. практ конф. Молодих учених / За ред. Проф. М.І. Панова. – Харків, Нац. юрид. акад. України, 2000. – с.58-60.
19. Степанюк А.А. Колізійні норми спадкування міжнародного приватного права та реалізація права власності // Тези доповідей та наукових повідомлень учасників наукового семінару молодих вчених “Право власності: проблеми забезпечення, реалізації і захисту”. – Харків, 2001. – с.13-15.
20. Степанюк А.А. Автономія волі в міжнародному спадкуванні. // Проблеми законності: Респ. міжвідом. наук. зб. / Відп. Ред. В.Я, Тацій. – Вип. 47. – Харків: Нац. юрид. акад. України, 2001. – с.55-59.
21. Степанюк А.А. Співвідношення автономії волі й обходу закону в міжнародному спадкуванні // Конституція – основа державно-правового будівництва і соціального розвитку України: Тези доп. та наук. повідомлень учасників наук. конф. Молодих учених (м. Харків, 30 червня 2001 р.) / За ред. М.І. Панова. – Харків: Нац. юрид. акад. України, 2001. – с.62-64.
22. Степанюк А.А. Кваліфікація у спадкуванні за міжнародним приватним правом України. // Сучасні проблеми юридичної науки і правозастосовчої діяльності : Тези доп. та наук. повідом. учасників наук. конф. молодих учених (м. Харків, 20-21 грудня 2001 р.) / За ред. М.І. Панова. – Х.: Нац. Юр. акад. України, 2002. – с.78-81.
23. Степанюк А.А. Уніфікація колізійних норм спадкування у міжнародному приватному праві. // Проблеми законності. Респ. Міжвідомств. Наук. Збірник. / Відп. Ред. В.Я. Тацій. Вип.55. – Харків: Нац. юрид. акад. України, 2002. – с.181-187.
24. Степанюк А.А. Надімперативні норми в міжнародному спадкуванні. // Вісник Національного університету внутрішніх справ. / Відп. Ред. О.М. Бандурка. – Вип. 18. – Харків: Національний університет внутрішніх справ, 2002. – с.133-136.
25. Хазова О.А. Законодательство о разводе в капиталистических странах. // Советское государство и право. – 1979. - №12.
26. Хазова О.А. Правовые отношения между супругами (Тенденции в развитии буржуазного семейного права). // Советское государство и право. – 1983. - №11.
27. Швыдак Н.Г. Международная унификация коллизионных норм семейного права. // Право и экономика. – 1995. - №15-16.

Тема 3. Міжнародний цивільний процес. Міжнародний комерційний арбітраж.

1. Поняття та основні риси міжнародного цивільного процесу.
2. Питання міжнародного цивільного процесу:
 - а) Міжнародна підсудність.
 - б) Процесуальне положення іноземців.
 - в) Встановлення змісту іноземного закону.
 - г) Визнання і виконання рішень іноземних судів.
 - д) Виконання іноземних судових доручень.
3. Міжнародний комерційний арбітраж.

Рекомендована література:

1. «Бейкер и Макензи»: Международный коммерческий арбитраж. Государства Центральной и Восточной Европы и СНГ: Учебно-практическое пособие. / Отв. Ред. А. Тынель, В.Хвалей. – М.: Изд-во БЕК, 2001. – с.1-424.
2. Брунцева Е.В. Международный коммерческий арбитраж. Спб.: Изд. Дом «Сентябрь», 2001. – с.18-271.
3. Галенская Л.Н. Международное частное право: учебное пособие. - Л.: Изд-во ЛГУ,1983. - 233 с.
4. Елисеев Н.Г. Гражданское процессуальное право зарубежных стран. Источники, судоустройство, подсудность: Учебное пособие. – М.: Статут, 2000. – 271 с.
5. Звекон В. П. Международное частное право. Курс лекций. – М.: Норма – Инфра-М,1999. – с. 429-466.
6. Карабельников Б.Р. Признание и приведение в исполнение иностранных арбитражных решений: научно-практический комментарий к Нью-Йоркской Конвенции 1958 года. – М.: ЗАО «Юридический дом «Юстицинформ»,2001. – 368 с.
7. Лазарев С.Л. Международный арбитраж. - М.: Международные отношения,1991. - 213с.
8. Лебедев С.И. Международный коммерческий арбитраж: компетенция арбитров и соглашение сторон. - М.,1988. - 285с.
9. Лунц Л.А. Курс международного частного права. В трех томах. – М.: Спарк,2002 . – с.716-978.
10. Лунц Л.А. Марышева Н.И. Садилов О.Н. Международное частное право. Учебник. - М.,1984. - 336с.
11. Матвійчук В.К., Хар І.О. Міжнародний комерційний арбітраж. Практикум. Книга 1. – Київ, КНТ, 2007. – с.22-38.
12. Международное частное право. Учебник./Под ред. Г.К. Дмитриевой - М.: Проспект,2000. - с.557-645.
13. Международное частное право. Учебник./Под ред. Н.И. Марышевой. – М.: Юридическая фирма «Контракт», «Инфра-М», 2000. – с. 454-518.
14. Международный коммерческий арбитраж / Под общ. ред. И.Г. Побирченко - К.: ТПП Украины,1995. - 199с.
15. Международный коммерческий арбитраж в Украине : законодательство и практика / Под ред. И.Г. Побирченко. – К.: Издательский дом «Ин Юре», 2000. – 974с.
16. Міжнародне приватне право. За ред. В.М. Гайворонського, В.П. Жушмана. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – с. 312-360.
17. Минаков А. И. Арбитражные соглашения и практика рассмотрения внешнеэкономических споров. – М.,1985.
18. Мосс Д. К. Автономия воли. Практика международного коммерческого арбитража. – М., 1996.
19. Нешатаева Т.Н. Международный гражданский процесс. Учебное пособие. – М., 2001.
20. Нешатаева Т.Н. Международное частное право и международный гражданский процесс: Учебный курс в трех частях. – М.: Городец, 2004. – 624 с.
21. Регламенты международных арбитражных судов: Сборник. / Сост. Л.Н. Орлов, И.М. Павлов. – М.:Юристъ,2001. – 558 с.
22. Розенберг М. Г. Международный договор и иностранное право в практике международного коммерческого арбитражного суда. – М.: Статут,2000. – 304с.
23. Степанюк А.А. Міжнародне приватне право: підручник. – Харків: вид-во «Кроссроуд», 2008. – с.646-694.
24. Тынель А., Функ Я., Хвалей В. Курс международного торгового права. – 2-е изд. – Мн.,Амалфея,2000. – с. 605-686.
25. Ушаков Н.А. Юрисдикционные иммунитеты государств и их собственности. – М.: Наука, 1993.

26. Фединяк Г.С., Фединяк Л.С. Міжнародне приватне право. – 3-те вид., (доп. і перероб.). – К.: Атіка, 2003. – с.430-453.
27. Федоров О.М. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. – Дніпропетровськ, 2008. – с.460-525.
28. Цират Г.А., Цират А. В. Международный арбитраж как способ разрешения внешнеэкономических споров. – К.: Довіра, 1997. – 367 с.
29. Шак Х. Международное гражданское процессуальное право. Учебник / Пер. с нем. – М.: Издательство БЕК, 2001. – 560 с.
30. Шмиттгофф К.М. Экспорт: право и практика международной торговли (пер. с англ.) - Юридическая литература, 1993. - с.341-358.
31. Юлдашев О.Х. Міжнародне приватне право. Академічний курс. – К.: Ін Юре, 2004. – с.413-518.

Статті.

1. Ашера Д. Международный арбитражный суд МТП. // Хозяйство и право. – 1996. №10. – с.162-166.
2. Белов А. Недействительность международных арбитражных соглашений и ее последствия // Право и экономика. – 2002. - №5. – С.49-56.
3. Белов А.П. Применение иностранного права международным коммерческим арбитражем // Право и практика. – 2001. - №7. – С.65-70.
4. Діяльність міжнародного комерційного арбітражу // Право України. – 1997. - №11. – С.95-108.
5. Дробот О.О. Міжнародний комерційний арбітраж: аспекти діяльності в Україні та за кордоном // Вісник Дніпропетровського університету. Правознавство. Випуск 5. – С.133-155.
6. Дубровина М.А. Критерии определения международного характера арбитража (на примере законодательства Швейцарии) // Арбитражный и гражданский процесс. – 2001. - №2. – С.45-48.
7. Еременко Е., Тимченко Л. Арбитраж ad hoc : порядок создания и функционирования // Бизнес (бухгалтерия). – 2001. - №27/2. – С.41-43.
8. Еременко Е. Международный коммерческий арбитраж: принятие обеспечительных мер // Бизнес (бухгалтерия). – 2001. - №10. – С.94-95.
9. Еременко Е. Передача спора на рассмотрение в международный коммерческий арбитраж: заключение арбитражного соглашения // Бизнес (бухгалтерия). – 2000. - №39. – С.107-111.
10. Еременко Е. Передача спора на рассмотрение в международный коммерческий арбитраж: подача искового заявления и формирование состава третейского суда // Бизнес (бухгалтерия). – 2000. - №49. – С.90-94.
11. Ерпылева Н.Ю. Международный коммерческий арбитраж : современные проблемы теории и практики // Арбитражный и гражданский процесс. – 2002. - №1. – С.23-43.
12. Жуков В.А. Международный коммерческий арбитраж и иммунитет иностранного государства : проблемы становления // Юридический мир. – 2001. - №8. – С.19-28.
13. Захарченко Т. Розгляд Міжнародним комерційним арбітражним судом при Торгово-промисловій палаті України зовнішньоекономічних спорів у сфері інтелектуальної власності // Право України. – 2002. - №8. – С.79-81.
14. Карабельников Б. Форма арбитражного соглашения в международном коммерческом арбитраже // Право и экономика. – 2001. - №3. – С.51-57.
15. Киселева Т. Принудительное исполнение решений международного коммерческого арбитража // Підприємництво, господарство і право. – 2002. - №10. – С.54-58.
16. Кисіль В., Приходько М. Міжнародно-правова уніфікація в регулюванні основних питань міжнародного комерційного арбітражу. // Збірник рішень та арбітражної практики Вищого Арбітражного Суду України. - 1995. - №2. – с.218-225.

17. Кычкина Н. Сравнительный анализ регламентов международных арбитражных судов. // Підприємництво, господарство і право. – 2000. - №8. – С.28-31.
18. Комаров А.С. Международные соглашения в области внешнеэкономического арбитража. // Закон. – 1995. - №12.
19. Комаров А.С. Международный коммерческий арбитраж: современные проблемы // Международное публичное и частное право. – 2002. - №4. – С.3-11.
20. Комаров О. Міжнародний комерційний арбітраж в Російській Федерації // Право України. – 1998. - №5. – С.87-93.
21. Коссаk В. Проблеми взаємного визнання та виконання рішень юрисдикційних органів України і ФРН // Право України. – 2000. - №10. – С.116-119.
22. Кудряшов С.М. Международный коммерческий арбитраж в Швеции. // Журнал международного частного права. – 1994. - №4 (6).
23. Кудряшов С.М. Институционный арбитраж в Стокгольме. // Московский журнал международного права. – 1995. - №3.
24. Кузь О., Обідіна І. Визнання і виконання рішень іноземних судів та арбітражів // Право України. – 2001. - №9. – С.72-75.
25. Лебедев С.Н. Регламент международного коммерческого арбитража: английская модель. // Советское государство и право. – 1991. - №5.
26. Міжнародний арбітраж : сучасні тенденції розвитку в міжнародному праві // Юридичний вісник України. – 2002. - №42. – С.11.
27. Муранов А.И. Некоторые аспекты понятия «публичный порядок» применительно к международному коммерческому арбитражу в России // Международное право. – 2001. - №5. – С.395-425.
28. Муранов А.И. Признание и приведение в исполнение решения международного коммерческого арбитража // Московский журнал международного права. – 2001. - №3. – С.67-101.
29. Никифоров И. Доказательства в международном коммерческом арбитраже // Хозяйство и право. – 2001. - №10. – С.121-126.
30. Побірченко І. Проблеми становлення і розвитку міжнародного комерційного арбітражу в Україні // Вісник Академії правових наук України. – 1999. - №2. – С.43-50.
31. Притика Ю.Д. Про деякі аспекти поняття міжнародного комерційного арбітражу і його застосування // Право України. – 1995. - №11. – С.36-39.
32. Притика Ю.Д. Межі судового контролю за рішеннями Міжнародного комерційного арбітражу // Право України. – 1997. - №10. – С.44-46.
33. Про узагальнення судової практики вирішення господарськими судами окремих категорій спорів за участю нерезидентів. // Вісник господарського судочинства. – 2009. - №2. – с.25-55.
34. Смбалян А. Международный коммерческий арбитраж // Митна справа. – 1999. - №4. – С.75-81.
35. Цират Г.А. Международный коммерческий арбитраж как способ разрешения внешнеторговых споров // Энергетическая политика Украины. – 2002. - №3. – С.88-95.
36. Шишкин В. Арбитражный суд Торговой палаты Стокгольма и порядок разрешения им коммерческих споров // Предпринимательство, хозяйство и право. – 1997. - №1. – С.30-32.
37. Шишкин В. Лондонский Международный Третейский Суд и порядок разрешения им коммерческих споров // Предпринимательство, хозяйство и право. – 1996. - №11. – С.30-34.
38. Шишкин В. Признание и исполнение решений иностранных судов и арбитражей // Юридический мир. – 1997. - №4-5.
39. Яковлева И. Международный коммерческий арбитраж // Экономика и жизнь. – 1997. - №41. – с.26.

1.9. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.

Підсумковий контроль з нормативної навчальної дисципліни «Міжнародне приватне право» проводиться з метою оцінки результатів навчання.

Семестровий контроль проводиться в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою у наступних формах і в такі терміни:

Курс	Семестр	Форма контролю
III	VI	Залік

Модульний контроль проводиться шляхом захисту студентами теоретичного і практичного модулів за допомогою контрольної модульної роботи та контрольних питань.

Контрольна модульна робота проводиться в письмовій формі. Кожен студент відповідає на два питання з наданого переліку згідно з отриманим білетом. Контрольна модульна робота вважається зарахованою, якщо студент задовільно відповів на обидва запитання. Студенти, які мають показник відвідування лекцій менш ніж 50%, отримують додаткове питання до наведених в білеті, з теми лекції, на якій студент не був присутнім.

Захист практичного модулю проводиться наступним шляхом. Студенти, що були присутніми на семінарських заняттях, але не отримали оцінок на них, а також студенти, що не були присутніми на семінарських заняттях, отримують питання по темам семінарських занять. В результаті кожен студент має дати задовільну відповідь по кожній темі семінарського заняття. Опитування проводиться в усній або письмовій формі за вибором викладача.

Модуль №1

Питання до контрольної модульної роботи.

1. Історія розвитку науки міжнародного приватного права.
2. Предмет і система міжнародного приватного права.
3. Іноземний елемент в правовідносинах: поняття і групи.
4. Міжнародне приватне право в правовій системі країни.
5. Колізійний метод правового регулювання в міжнародному приватному праві.
6. Матеріально-правовий метод регулювання в міжнародному приватному праві.
7. Порівняльний метод і міжнародне приватне право.
8. Поняття, види і співвідношення джерел міжнародного приватного права.
9. Уніфікація норм міжнародного приватного права. Методи уніфікації. Гармонізація норм міжнародного приватного права.
10. Уніфікуючі організації і їх діяльність.
11. Міжнародні договори як джерела міжнародного приватного права.
12. Законодавство України про міжнародні договори. Дія міжнародних договорів на території України.
13. Універсальні міжнародні договори в галузі міжнародного приватного права.
14. Регіональні міжнародні договори в галузі міжнародного приватного права.
15. Двосторонні міжнародні договори в галузі міжнародного приватного права.
16. Внутрішнє законодавство як джерело міжнародного приватного права. Кодифікація норм міжнародного приватного права в різних державах.
17. Законодавство України в галузі міжнародного приватного права.
18. Звичаї як джерело міжнародного приватного права.
19. Судова і арбітражна практика як джерело міжнародного приватного права.
20. Поняття, структура і класифікація колізійних норм.
21. Основні формули прикріплення в міжнародному приватному праві.
22. Застереження про публічний порядок.
23. Обхід законів у міжнародному приватному праві.

24. Зворотне відсилання і відсилання до права третьої держави.
25. Встановлення змісту іноземного закону.
26. Правова кваліфікація. Конфлікт кваліфікацій.
27. Інтерлокальні, інтерперсональні і інтертемпоральні колізії в міжнародному приватному праві.
28. Взаємність і реторсія в міжнародному приватному праві.
29. Фізичні особи як суб'єкти міжнародного приватного права. Особистий закон фізичних осіб.
30. Громадянство. Апатриди, біпатриди, біженці і вимушені переселенці.
31. Основні питання правового статусу іноземців в міжнародному приватному праві.
32. Правове положення іноземців за законодавством України і правове становище українських громадян за кордоном.
33. Правове положення юридичних осіб в міжнародному приватному праві. Особистий закон юридичних осіб.
34. Організаційно-правові форми юридичних осіб в світовій практиці. Державна реєстрація юридичних осіб, торговельні (судові) реєстри.
35. Правовий статус іноземних юридичних осіб. Визнання правосуб'єктності іноземних юридичних осіб і їх допуск до господарської діяльності на території іноземної держави.
36. Міжнародні юридичні особи.
37. Імунітет держави і його види.
38. Особливості правового положення держави як суб'єкта міжнародного приватного права.
39. Концепції абсолютного і функціонального імунітету держави.
40. Сутність права власності і його правове регулювання в міжнародному приватному праві. Речі. Майно і його різновиди.
41. Колізійні питання права власності в міжнародному приватному праві. Загальні і додаткові колізійні прив'язки.
42. Право власності іноземців за законодавством України.
43. Правове регулювання здійснення іноземних інвестицій.
44. Іноземні інвестори і їх правове положення.
45. Правові режими іноземних інвестицій. Умови і порядок допуску іноземних інвестицій.
46. Форми іноземних інвестицій. Підприємства з іноземними інвестиціями. Портфельні інвестиції. Інвестиційні й інші договори.
47. Інвестиційні ризики.
48. Державні гарантії іноземних інвестицій.
49. Розгляд інвестиційних спорів з іноземним елементом.
50. Особливості правового режиму інтелектуальної власності в міжнародному приватному праві.
51. Міжнародні угоди в галузі авторського права. Охорона авторських прав в Україні.
52. Міжнародні угоди по охороні промислової власності. Охорона промислової власності в Україні.
53. Боротьба з недобросовісною конкуренцією в міжнародному приватному праві та законодавстві України.
54. Правочини з іноземним елементом Міжнародні торговельні (комерційні) договори. Зовнішньоекономічна діяльність.
55. Укладення міжнародних комерційних договорів шляхом акцептування оферти.
56. Укладення міжнародних комерційних договорів шляхом переговорів.
57. Зміст і форма міжнародних комерційних договорів.
58. Колізійні норми щодо правочинів з іноземним елементом.
59. Право, що застосовується до правочинів з іноземним елементом, міжнародних комерційних договорів.
60. Тлумачення договорів з іноземним елементом.

При захисті практичного модулю можуть використовуватись наступні питання.

1. В чому полягає колізійне питання в міжнародному приватному праві? Наведіть поняття колізії права і колізії законів.
2. Дайте визначення колізійних норм та їх структури з прикладами з чинного законодавства України.
3. Яким чином і за якими ознаками проводиться класифікація колізійних норм? Наведіть приклади згідно з кожною підставою класифікації.
4. Що таке формули прикріплення? Назвіть основні види формул прикріплення, які склались в міжнародному приватному праві.
5. Дайте характеристику колізійної прив'язки «особистий закон фізичної особи». Які існують різновиди прив'язки, в яких державах які з них застосовуються. Наведіть приклади.
6. Дайте характеристику колізійної прив'язки «особистий закон юридичної особи». Які існують різновиди прив'язки, в яких державах які з них застосовуються. Наведіть приклади.
7. Охарактеризуйте колізійну прив'язку «закон місця перебування речі». Для яких видів майна і правовідносин застосовується прив'язка.
8. Що таке «автономія волі сторін» в міжнародному приватному праві? В яких видах правовідносин застосовується?
9. Що таке «закон місця здійснення акту» і які існують різновиди цієї прив'язки?
10. Що таке «закон місця заподіяння шкоди», які особливості його застосування в різних державах?
11. Дайте правову характеристику колізійної прив'язки «закон суду», сфери і особливостей її застосування в міжнародному приватному праві.
12. Що таке «застереження про публічний порядок»? Якою є сфера його дії? Дайте характеристику позитивної і негативної концепцій публічного порядку.
13. Розкрийте поняття надімперативних норм в міжнародному приватному праві, особливостей застосування таких норм.
14. Дайте поняття обходу законів в міжнародному приватному праві. Які встановлені наслідки обходу законів в законодавстві України і іноземних держав.
15. Що таке зворотне відсилання і відсилання до права третьої держави? Наведіть приклади. Яким чином законодавчо вирішується проблема зворотного відсилання в різних державах?
16. Яким чином встановлюється зміст іноземного закону? Проблеми і підходи до встановлення змісту іноземного закону в різних державах і правових системах.
17. Що таке «правова кваліфікація» і як вона здійснюється? Коли виникає і як вирішується конфлікт кваліфікацій?
18. Охарактеризуйте інтерлокальні, інтерперсональні і інтєртемпоральні колізії в міжнародному приватному праві.
19. Що таке взаємність в міжнародному приватному праві і як вона діє? Наведіть поняття і випадки застосування реторсії.
20. Яким чином в міжнародному приватному праві вирішується проблема застосування права невизнаної держави?
21. Якими є особливості правового статусу фізичних осіб як суб'єктів міжнародного приватного права? Правоздатність і дієздатність фізичних осіб, оголошення особи померлою та безвісно відсутньою в різних державах.
22. Що таке «особистий закон фізичної особи», якими є його різновиди? Дайте характеристику, наведіть сферу застосування.
23. Питання громадянства в міжнародному приватному праві, проблеми правового статусу осіб з подвійним громадянством, апатридів, біженців та вимушених переселенців. Якими є норми внутрішнього законодавства України та міжнародних договорів в цій галузі?

24. *Яким є правовий статус іноземця в державі перебування? Які існують правові режими що надаються іноземцям? Дайте їм правову характеристику.*
25. *Дайте характеристику нормам законодавства України, які встановлюють правове положення іноземців в Україні.*
26. *Як регулюється правове положення українських громадян за кордоном? Яким чином здійснюється захист громадян України, що перебувають за її межами?*
27. *Дайте поняття і характеристику юридичної особи як суб'єкта міжнародного приватного права. Правоздатність і дієздатність юридичних осіб в міжнародних договорах України.*
28. *Охарактеризуйте правила визначення «національності» юридичної особи, дайте характеристику «особистому закону юридичної особи» та його різновидам.*
29. *Якими є організаційно-правові форми юридичних осіб в світовій практиці? Якими є особливості кожної з таких форм, чим вони відрізняються між собою?*
30. *Як проводиться торговельна реєстрація юридичних осіб? Якими є основні режими торговельної реєстрації? Значення реєстрів і відкритого доступу до них.*
31. *Як проводиться визнання правосуб'єктності іноземних юридичних осіб і їх допуск до господарської діяльності на території іноземної держави?*
32. *Що таке «міжнародні юридичні особи»? Дайте характеристику їх основним різновидам.*
33. *Назвіть особливості правового статусу держави як суб'єкта міжнародного приватного права. В які правовідносини вступає держава в сфері міжнародного приватного права?*
34. *Що таке «імунітет держави»? Правова природа імунітету і сфера його дії? Назвіть види імунітету держав.*
35. *Дайте характеристику концепціям абсолютного і функціонального імунітету держави в міжнародному приватному праві. В яких державах діють відповідні концепції, якими міжнародно-правовими договорами регулюються питання імунітету держави?*
36. *Як проводиться правове регулювання відносин власності в міжнародному приватному праві? Назвіть і дайте характеристику об'єктів права власності.*
37. *Проведіть класифікацію речей в різних державах і правових системах, визначте особливості правового режиму різних категорій майна.*
38. *Які існують колізійні питання відносно права власності в міжнародному приватному праві? Які колізійні прив'язки застосовуються до різних видів майна? Наведіть приклади в законодавстві України, інших держав, в міжнародних договорах.*
39. *Як регулюються питання націоналізації і приватизації в міжнародному приватному праві?*
40. *Охарактеризуйте правовий режим і назвіть особливості здійснення іноземцями права власності в Україні. Які обмеження згідно з законодавством України встановлені для іноземців?*
41. *Дайте характеристику іноземних інвестицій та загальних правових режимів їх здійснення.*
42. *Яким чином проводиться правове регулювання іноземного інвестування в світовій практиці і в Україні? Назвіть основні міжнародно-правові договори в цій сфері.*
43. *В яких формах здійснюються іноземні інвестиції в світовій практиці, згідно з законодавством України? Які особливості може мати правовий режим підприємств з іноземними інвестиціями?*
44. *Який правовий режим для іноземного інвестування встановлений за законодавством України? Хто і яким чином може здійснювати іноземні інвестиції? В якому порядку реєструються іноземні інвестиції?*
45. *Назвіть основні інвестиційні ризики, які існують в світовій практиці в цій сфері? Яким чином, в яких випадках і яких обсягах проводиться державне гарантування іноземних інвестицій?*

46. Які особливості розгляду міжнародних інвестиційних спорів встановлені чинними міжнародними договорами? В рамках яких організацій і в якому порядку вирішуються міжнародні інвестиційні спори?
47. Визначте поняття і особливості міжнародних комерційних договорів, їх принципи і функції. Які існують методи правового регулювання таких договорів в міжнародному приватному праві?
48. Якими міжнародно-правовими конвенціями регулюються правовідносини з зовнішньої торгівлі?
49. Охарактеризуйте роль недержавного регулювання правовідносин, що виникають в зв'язку з міжнародними комерційними договорами. Дайте характеристику Принципів міжнародних комерційних договорів УНІДРУА та Принципів Європейського контрактного права, Міжнародних Правил інтерпретації комерційних термінів (Інкотермс).
50. Якими нормативно-правовими актами проводиться регулювання правовідносин з зовнішньоекономічної діяльності в Україні? Дайте характеристику цих документів.
51. Яким чином відбувається укладення міжнародних комерційних договорів в світовій практиці? Охарактеризуйте процедуру укладення договорів шляхом акцептування оферти та шляхом переговорів.
52. Якими є вимоги до змісту і форми міжнародних комерційних договорів в міжнародній практиці? Які види умов можуть бути включені до таких договорів, чим вони відрізняються?
53. Яким чином проводиться регулювання форми правочинів з іноземним елементом в законодавстві України? Які вимоги встановлені законодавством і підзаконними нормативними актами України до зовнішньоекономічних договорів?
54. Яким чином і за допомогою яких колізійних прив'язок в міжнародному приватному праві визначається право, що підлягає застосуванню до правочинів з іноземним елементом? Які питання охоплюються правом, що підлягає застосуванню до правочину?
55. Що таке «автономія волі сторін» і яким чином дія цього принципу обмежується нормативними приписами?
56. Дайте характеристику колізійним нормам українського законодавства, які регулюють правила визначення права, що підлягає застосуванню до право чинів з іноземним елементом взагалі і зовнішньоекономічним договорам зокрема.
57. Які принципи і правила встановлені для тлумачення договорів з іноземним елементом в теорії та нормативних актах? Назвіть правила тлумачення право чинів, встановлені міжнародними правовими документами і законодавством України.

Модуль №2

Питання до контрольної модульної роботи.

1. Міжнародні розрахунки платіжними дорученнями. Міжнародні кредитові перекази.
2. Використання акредитивів у зовнішній торгівлі.
3. Інкасові розрахунки по зовнішньоторговельних операціях.
4. Векселя в зовнішній торгівлі.
5. Зовнішньоторговельні платежі за допомогою чеків.
6. Гарантії в міжнародній торгівлі.
7. Договір банківського рахунка в правовідносинах з іноземним елементом.
8. Міжнародні позики і кредитування.
9. Договір перевезення з іноземним елементом, його характерні риси, форма і зміст.
10. Правове регулювання міжнародних залізничних перевезень.
11. Правове регулювання міжнародних автомобільних перевезень.
12. Правове регулювання міжнародних повітряних перевезень.
13. Правове регулювання міжнародних морських перевезень. Регулярні і чартерні перевезення. Міжнародні морські перевезення вантажів і пасажирів.

14. Правове регулювання міжнародних перевезень вантажів і пасажирів внутрішніми водними шляхами.
15. Правове регулювання міжнародних змішаних перевезень.
16. Міжнародне експедирування.
17. Колізійні питання деліктних зобов'язань. Закон місця заподіяння шкоди й інші колізійні прив'язки.
18. Поняття і умови виникнення деліктних зобов'язань в міжнародному приватному праві.
19. Джерела правового регулювання в області деліктної відповідальності в міжнародних договорах і внутрішньому законодавстві.
20. Поняття шлюбу, шлюбні режими, правове регулювання шлюбно-сімейних відносин в міжнародному приватному праві.
21. Укладення шлюбу з іноземним елементом. Матеріальні і формальні умови укладення шлюбу.
22. Припинення шлюбу з іноземним елементом. Особливості розірвання шлюбів, розлучень за законодавством різних країн.
23. Колізійні питання шлюбів з іноземним елементом в міжнародних договорах та внутрішньому законодавстві.
24. Особисті і майнові правовідносини між подружжям в шлюбі з іноземним елементом.
25. Правовідносини між батьками і дітьми в шлюбах з іноземним елементом.
26. Правове регулювання усиновлення іноземної дитини у внутрішньому законодавстві і міжнародних договорах.
27. Правове регулювання відносин з опіки і піклування в міжнародному приватному праві.
28. Основні питання правового регулювання спадкових правовідносин в міжнародному приватному праві.
29. Матеріально-правове регулювання спадкових відносин з іноземним елементом нормами внутрішнього законодавства.
30. Спадкування за заповітом в міжнародному приватному праві.
31. Спадкування за законом в міжнародному приватному праві.
32. Колізійні норми внутрішнього законодавства в галузі спадкування.
33. Багатосторонні міжнародні договори з питань спадкування.
34. Регулювання питань спадкування в договорах про правову допомогу. Застосування колізійних прив'язок до різних спадкових відносин.
35. Порядок отримання громадянами України іноземної спадщини.
36. Перехід спадкування до держави в міжнародному приватному праві.
37. Міжнародні трудові відносини і основи їх правового регулювання в міжнародному і внутрішньому законодавстві.
38. Колізійні питання трудових відносин.
39. Міжнародно-правове регулювання трудових відносин.
40. Конвенції Міжнародної організації праці і їх роль в регулюванні міжнародних трудових відносин.
41. Регулювання трудових відносин міжнародними договорами в рамках СНД і договорами про правову допомогу.
42. Трудові права іноземців в Україні й українських громадян за кордоном. Порядок працевлаштування іноземців.
43. Питання соціального забезпечення в міжнародному приватному праві.
44. Поняття і характерні риси міжнародного цивільного процесу.
45. Джерела правового регулювання в галузі міжнародного цивільного процесу.
46. Міжнародні договори в сфері міжнародного цивільного процесу.
47. Міжнародна підсудність. Правове регулювання, системи визначення, колізійні норми.
48. Правила визначення підсудності в двосторонніх і багатосторонніх договорах про правову допомогу України.
49. Цивільне процесуальне положення іноземців.
50. Консульське представництво в міжнародному цивільному процесі.

51. Імунітет іноземної держави в цивільному процесі.
52. Питання міжнародної правової допомоги у внутрішньому законодавстві і міжнародних договорах.
53. Виконання іноземних судових доручень.
54. Визнання і виконання рішень іноземних судів в міжнародно-правових документах.
55. Порядок визнання і приведення до виконання іноземних судових і арбітражних рішень за законодавством України.
56. Поняття і правова природа міжнародного комерційного арбітражу.
57. Міжнародні Конвенції з питань регулювання вирішення міжнародних комерційних спорів. Внутрішнє законодавство з питань міжнародного комерційного арбітражу.
58. Форми міжнародного комерційного арбітражу. Інституційний арбітраж і арбітраж ad hoc.
59. Міжнародні арбітражні організації. Арбітражні Регламенти міжнародних арбітражних організацій.
60. Арбітражна угода. Види, правова природа, зміст і особливості укладення.
61. Арбітражний процес. Порядок арбітражного розгляду міжнародних комерційних спорів.
62. Правове регулювання і процедура визнання і приведення до виконання іноземних арбітражних рішень.
63. Примирення як альтернативний метод вирішення міжнародних комерційних спорів.

При захисті практичного модулю можуть використовуватись наступні питання.

1. *Що таке міжнародні перевезення? Назвіть особливості їх правового регулювання.*
2. *Міжнародні транспортні організації і їх роль в правовому регулюванні міжнародних перевезень.*
3. *Дайте характеристику договору міжнародного перевезення. Особливості оформлення договорів міжнародного перевезення, транспортної документації?*
4. *Охарактеризуйте основні зобов'язання сторін за договорами міжнародного перевезення?*
5. *Якими міжнародно-правовими документами регламентується здійснення міжнародних залізничних перевезень?*
6. *Угода про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ), її правова характеристика. Єдині правила ЦІВ і ЦІМ.*
7. *Договір міжнародного залізничного перевезення. Правила складання і реквізити накладної. Правила перевезення, строки доставки вантажів, відповідальність перевізника, правила пред'явлення претензій і позовів.*
8. *Правовий статус, сфера і особливості застосування Угоди про міжнародне вантажне сполучення (УМВС) і Угоди про міжнародне пасажирське сполучення (УМПС).*
9. *Якими міжнародно-правовими документами регулюється здійснення міжнародних автомобільних перевезень?*
10. *Дайте правову характеристику Женевської Конвенції про договір міжнародного дорожнього перевезення вантажів (КДПГ) – сфера застосування, накладна як договір перевезення, відповідальність перевізника. Охарактеризуйте Конвенцію про договір міжнародного автомобільного перевезення пасажирів та багажу.*
11. *Якими міжнародно-правовими документами регулюється здійснення міжнародних автомобільних перевезень?*
12. *Здійсніть правову характеристику Варшавської Конвенції для уніфікації деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень. Дайте характеристику правил повітряних перевезень, встановлених цією Конвенцією.*
13. *Чиказька Конвенція про міжнародну цивільну авіацію і її вплив на здійснення міжнародних повітряних перевезень. Свободи повітря, їх характеристика і значення.*
14. *Які правила здійснення міжнародних повітряних перевезень встановлені законодавством України. Правила здійснення міжнародних польотів, відповідальності перевізника згідно з Повітряним Кодексом України.*

15. Роль і значення міжнародних морських перевезень в світовій торгівлі. Правовий режим моря, Конвенція ООН з морського права.
16. Кодекс Торговельного мореплавства України і регулювання міжнародних морських перевезень його нормами.
17. Охарактеризуйте основні форми міжнародного морського судноплавства – лінійне і трампове судноплавство, його міжнародно-правове регулювання.
18. Дайте характеристику міжнародно-правових документів, якими здійснюється правове регулювання міжнародних коносаментних морських перевезень. Гаазькі Правила, Правила Вісбі, Гамбурзькі правила.
19. Правовий режим міжнародних морських перевезень. Правовий статус і зміст коносаменту, відповідальність перевізника, інші умови.
20. Охарактеризуйте правовий режим і особливості міжнародних чартерних (трампових) морських перевезень. Дайте характеристику видів договорів морського чартеру.
21. Яким чином проводиться правове регулювання пасажирських морських перевезень. Дайте характеристику міжнародно-правових договорів в цій сфері.
22. Дайте поняття і правову характеристику наступним інститутам морських перевезень: загальна аварія, зіткнення суден, обмеження відповідальності судновласника.
23. Дайте характеристику правового регулювання міжнародних перевезень вантажів і пасажирів внутрішніми водними шляхами.
24. Міжнародні змішані перевезення – поняття, правова характеристика, міжнародно-правове регулювання.
25. Дайте характеристику міжнародного експедирування і договору міжнародного експедирування.
26. Дайте поняття і назвіть основні концепції шлюбу в світовій практиці.
27. Охарактеризуйте міжнародно-правове регулювання шлюбно-сімейних відносин, назвіть основні Конвенції в цій сфері.
28. Які особливості є в укладенні шлюбу з іноземним елементом. Назвіть і охарактеризуйте матеріальні і формальні умови вступу до шлюбу.
29. Назвіть підстави для припинення шлюбу. Розлучення в різних державах. Визнання іноземних розлучень. Визнання шлюбу недійсним. Які основні принципи щодо розірвання шлюбів з іноземним елементом містить законодавство України?
30. Охарактеризуйте основні особисті і майнові відносини між подружжям. Як ці відносини регулюються нормами міжнародного приватного права?
31. Охарактеризуйте правові режими і особливості договірної і легального режиму майна подружжя. Регулювання власності подружжя, обов'язки по взаємному утриманню.
32. Як регулюється визначення громадянства дитини, народженої в шлюбі з іноземним елементом? Міжнародне регулювання, норми законодавства України?
33. Дайте характеристику правовідносинам між батьками та дітьми в міжнародному приватному праві. Охарактеризуйте колізійні норми українського законодавства і міжнародних договорів щодо аліментних зобов'язань.
34. Яким чином проводиться правове регулювання усиновлення в міжнародному приватному праві. Наведіть норми законодавства України, які регулюють це питання, колізійні норми в цій галузі. Охарактеризуйте міжнародні договори з питань усиновлення.
35. Опіка та піклування в міжнародному приватному праві: особливості, правове регулювання, матеріальні і колізійні норми.
36. Охарактеризуйте основні принципи регулювання спадкових відносин в міжнародному приватному праві. Якими внутрішніми законодавчими актами і міжнародними договорами регулюються спадкові відносини в різних державах ?
37. Дайте поняття заповіту. Розкрийте основні вимоги до форми та змісту заповіту в різних державах.

38. Спадкування за законом. Черги спадкування в різних державах. Спадкування за законом в континентальній та англо-американській правових системах. Інститут негідного спадкоємця.
39. Назвіть і охарактеризуйте основні колізійні прив'язки, встановлені в законодавстві відносно спадкування за законом. Які колізійні прив'язки встановлюються до рухомого і нерухомого майна?
40. Охарактеризуйте основні колізійні прив'язки встановлені для спадкування за заповітом. Як визначаються здатність особи до складання заповіту, форма заповіту, дійсність заповіту?
41. Дайте характеристику міжнародних договорів з питань спадкування. Які норми відносно спадкування містять договори України про правову допомогу, які колізійні прив'язки використані в цих договорах?
42. В яких випадках спадкове майно переходить до держави? Охарактеризуйте різницю в підходах континентальної та англо-американської правової системи. Яким чином врегульоване питання щодо відумерлого майна в законодавстві України?
43. Які основні колізійно-правові питання існують при виникненні трудових правовідносин з іноземним елементом? Чи можливе застосування принципу «автономії волі сторін» до цих відносин?
44. Дайте характеристику основних колізійних прив'язок, які використовують при регулюванні трудових правовідносин з іноземним елементом
45. Охарактеризуйте діяльність Міжнародної організації праці в регулюванні міжнародних трудових правовідносин.
46. Назвіть основні міжнародні Конвенції, які регулюють трудові правовідносини з іноземним елементом. Які правовідносини і яким чином вони регулюють?
47. Дайте характеристику міжнародно-правових документів, прийнятих в сфері трудових правовідносин з іноземним елементом на рівні СНД.
48. Які двосторонні міжнародні угоди з питань захисту трудових і соціальних прав громадян укладені Україною і які питання вони регулюють?
49. Дайте характеристику нормам українського законодавства, які регулюють трудові правовідносини з іноземним елементом. Яким чином регулюються питання працевлаштування і праці іноземців в законодавстві України?
50. Які міжнародні Конвенції укладені в сфері міжнародного соціального забезпечення і які питання ними регулюються?
51. Яким чином регулюються права іноземців на соціальне і медичне забезпечення в міжнародному приватному праві? Які норми містить з цього приводу законодавство України?
52. Що таке міжнародний процес? Назвіть його характерні риси і особливості.
53. Як регулюються цивільно-процесуальні правовідносини за участю іноземців в законодавстві держав світу?
54. Які міжнародні угоди укладені в галузі міжнародного цивільного процесу, які питання вони регулюють? Які питання в цій сфері вирішуються двосторонніми договорами про правову допомогу?
55. Що таке «міжнародна підсудність» і які основні системи визначення підсудності існують в міжнародній практиці? Які правила визначення підсудності по цивільних справах з іноземним елементом встановлені законодавством України, міжнародними договорами?
56. Який режим встановлений для іноземців в цивільному процесі? Чи існують особливості участі іноземців в цивільному процесі і які саме? Що таке «консульське представництво» і як воно здійснюється?
57. Охарактеризуйте поняття і засади імунітету держави в цивільному процесі. Дайте характеристику дипломатичного і консульського імунітету згідно з законодавством України і міжнародними договорами.

58. Що таке «правова допомога»? Які питання вона включає, якими міжнародно-правовими документами регулюється?
59. В якому порядку виконуються іноземні судові доручення? Правила міжнародних договорів і внутрішнього законодавства.
60. Назвіть основні системи визнання і приведення до виконання іноземних судових рішень. Які міжнародно-правові договори укладені в цій галузі і які питання вони регулюють?
61. Наведіть порядок і процедуру визнання іноземного судового рішення на території України згідно з нормами українського законодавства.
62. Які особливості існують при вчиненні нотаріальних дій з іноземним елементом?
63. Що таке «міжнародний комерційний арбітраж» і яка його правова природа?
64. Назвіть і охарактеризуйте основні міжнародні договори в сфері міжнародного комерційного арбітражу. Дайте характеристику арбітражних регламентів провідних арбітражних організацій.
65. Які форми міжнародного комерційного арбітражу існують? Дайте їм характеристику, наведіть переваги і недоліки кожного.
66. Яким чином спори передаються на вирішення міжнародного комерційного арбітражу? Що таке «арбітражна угода», які її різновиди існують в практиці, передбачені законодавством? Якими є наслідки укладення арбітражної угоди?
67. Наведіть основні риси і етапи порядку вирішення міжнародних комерційних спорів в арбітражному порядку.
68. Яким чином відбувається визнання і приведення до виконання іноземних арбітражних рішень? Які міжнародно-правові договори регулюють це питання? Як ці питання вирішуються чинним законодавством України?

1.10. ВИМОГИ ДО ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст інформаційного забезпечення має відповідати програмі дисципліни в повному обсязі. Методичне забезпечення повинне відповідати стандарту вищої освіти Національного гірничого університету «СВО НГУ НМЗ-05. Нормативно-методичне забезпечення навчального процесу. Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2005. – 138 с.»

Матеріали методичного забезпечення мають містити засоби діагностики у вигляді типових питань.

Викладач повинен забезпечити вільний доступ студента до матеріалів інформаційно-методичного забезпечення дисципліни.

1.11. ВИМОГИ ДО ЗАСОБІВ ДІАГНОСТИКИ.

1.12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- Ануфриева Л. П. Международное частное право: В 3-х т. Т. 1. Общая часть. – М.: Бек, 2000. – 288с.
- Ануфриева Л. П. Международное частное право: В 3-х т. Т. 2. Особенная часть. – М.: Бек, 2000. – 656с.
- Богуславский М.М. Международное частное право: Учебник. 4-е изд., перераб. и доп. - М.: Юристъ, 2002. - 462с.
- Богуславский М.М. Иностранные инвестиции: правовое регулирование. - М.: Бек, 1996. - 462с.

- Галенская Л.Н. Международное частное право: учебное пособие. - Л.: Изд-во ЛГУ, 1983. - 233 с.
- Галущенко Г.В. Питання міжнародного приватного права у міжнародних договорах України про правову допомогу. - К.: Юстініан, 2005. - 472 с.
- Гражданское и торговое право капиталистических государств. / Отв. ред. Е.А. Васильев. - М.: Международные отношения, 1993. - 560с.
- Довгерт А.С. Правовое регулирование международных трудовых отношений. - К.: УМК ВО, 1992.
- Ерпылева Н. Ю. Международное частное право. Учебник для вузов. - М.: изд. Дом «Nota Bene», 1999. - 368 с.
- Звеков В. П. Международное частное право. Курс лекций. - М.: Норма – Инфра-М, 1999. - 686 с.
- Зенин И.А. Гражданское и торговое право капиталистических стран. - М.: Изд-во МГУ, 1992. - 192с.
- Киселев И.Я. Сравнительное и международное трудовое право. - М., 1999. - 720с.
- Кох Х., Магнус У, Винклер фон Моренфельс П. Международное частное право и сравнительное правоведение. М.: Международные отношения, 2001. - 480с.
- Лунц Л.А. Курс международного частного права. В трех томах. - М.:Спарк, 2002. - 1007 с.
- Международное частное право. Учебник. / Под ред. Г.К. Дмитриевой - М.: Проспект, 2000. - 656 с.
- Международное частное право: Учебник / Под ред. Н.И. Марышевой. - М. : Юридическая фирма «Контракт», «Инфра-М», 2000. - 532с.
- Международный коммерческий арбитраж в Украине : законодательство и практика / Под ред. И.Г. Побирченко. - К. : Издательский дом «Ин Юре», 2000. - 974с.
- Мережко А. А. Lex Mercatoria: теория и принципы транснационального торгового права. - К.: Таксон, 1999. - 416с.
- Міжнародне приватне право. За ред. В.М, Гайворонського, В.П. Жушмана. - К.: Юрінком Інтер, 2005. - 366 с.
- Михайлов Д. М. Международные расчеты и гарантии. - М.: ФБК-Пресс, 1998.
- Принципы международных коммерческих договоров. - М.: Международный центр финансово-экономического развития, 1996. - 328 с.
- Регламенты международных арбитражных судов: Сборник. / Сост. Л.Н. Орлов, И.М, Павлов. - М.:Юристь, 2001. - 558 с.
- Скаридов А.С. Международное частное право. Спб.: изд-во Михайлова В.А., 1998. - 768с.
- Степанюк А.А. Міжнародне приватне право: підручник. - Харків: вид-во «Кроссрод», 2008. - 696 с.
- Тынель А., Функ Я., Хвалец В. Курс международного торгового права. - 2-е изд. - Мн., Амалфея, 2000. - 704 с.
- Фединяк Г.С., Фединяк Л.С. Міжнародне приватне право. - 3-те вид. (доп. і перероб.). - К.: Атіка, 2003. - 544с.
- Федоров О.М. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. - Дніпропетровськ, 2008. - 528 с.
- Хачатурян А.Г. Унификация коллизионных норм в международном частном праве. - К.: Наукова Думка, 1993. - 126 с.
- Цвайгерт К., Кетц Х. Введение в сравнительное правоведение в сфере частного права. В 2-х тт. - Т.1 Основы. - Пер. с нем. - М.: Международные отношения, 2000. - 480 с.
- Цвайгерт К., Кетц Х. Введение в сравнительное правоведение в сфере частного права. - В 2-х тт. - Т.2. - Пер. с нем. - М.: Международные отношения, 1998. - 512 с.
- Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж. - К.: Істина, 2002. - 304с.
- Юлдашев О.Х. Міжнародне приватне право. Академічний курс. - К.: Ін Юре, 2004. - 528 с.

1.13. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЯКІСТЬ ВИКЛАДАННЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

Відповідальність за якість викладання та інформаційно-технічного забезпечення несе завідувач кафедри.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
До самостійного вивчення нормативної дисципліни
„МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО”**

**Дніпропетровськ
2010**

2.1. ВСТУП

Для самостійного вивчення дисципліни необхідно вивчити матеріал відповідно до навчальної програми даної дисципліни.

Первинним джерелом інформації є спеціалізовані нормативно-правові акти України, а також міжнародні договори України в галузі міжнародного приватного права. Детальне вивчення таких актів є необхідною умовою якісного засвоєння навчального матеріалу та його успішного використання в практичній діяльності.

При самостійному вивченні дисципліни також мають використовуватись навчальні підручники з дисципліни, інші наукові та навчально-методичні джерела, а також конспекти лекцій з навчальної дисципліни. Перелік джерел для самостійного вивчення дисципліни додається.

При вивченні дисципліни в першу чергу необхідно звернути увагу на аналіз спеціального законодавчого акту, що регулює відносини у галузі міжнародного приватного права, - закон «Про міжнародне приватне право» від 23.06.2005 р. Крім цього комплексного законодавчого акту, регулювання правовідносин з іноземними елементами також проводиться нормами декількох законів України та підзаконних нормативно-правових актів. Частина таких законодавчих актів в основному присвячена регулюванню правовідносин з іноземним елементом, інша частина містить лише окремі правові норми з цих питань. До першої групи законів належать, зокрема, Закон «Про зовнішньоекономічну діяльність» № 959-ХІІ від 16.04.1991 року, Закон «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» № 3929-ХІІ від 04.02.1994 р.; Закон «Про міжнародний комерційний арбітраж» № 4002-ХІІ від 24.02.1994 р.; Закон «Про режим іноземного інвестування» № 93/96-ВР від 19.03.1996 року та ін. Серед другої групи законодавчих актів, що містять окремі норми щодо регулювання правовідносин з іноземним елементом, можливо виділити наступні. Господарський Кодекс України (Розділ VII), Сімейний Кодекс України (Розділ VI), Кодекс законів про працю України, Кодекс торговельного мореплавства України, Закон «Про громадянство України» № 2235-ІІІ від 18.01.2001 р.; Закон «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» № 185/94-ВР від 23.09.1994 р.; Закон «Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах» № 327/95-ВР від 15.09.1995 р. в редакції Закону № 2761-ІІІ від 04.10.2001 р.; Закон «Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності» № 351-ХІV від 23.12.1998 р.; Закон «Про податок з доходів фізичних осіб» № 889-ІV від 22.05.2003 року та ін. Крім того, слід виділити також і Декрет Кабінету Міністрів України «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» № 15-93 від 19.02.1993 року, що має силу закону. Окрему увагу слід приділити багатостороннім і двостороннім міжнародним договорам України в цій галузі.

Після самостійного вивчення дисципліни або окремих її розділів перевірити якість засвоєння матеріалу можливо за допомогою контрольних питань, що наведені нижче.

2.2. ПУТІВНИК ДЖЕРЕЛАМИ ІНФОРМАЦІЇ

Номер модуля за програмою	Назва змістовного модулю	Посилання на рекомендоване джерело інформації або бібліографічний опис рекомендованого джерела
1.	Поняття, предмет, метод і система міжнародного приватного права	Осн. (2), с.67-155, 196-236. Осн. (4), с.4-20. Дод. (3), с.11-48.
	Джерела міжнародного приватного права	Осн. (2), с.344-383. Осн. (4), с.21-57. Дод. (3), с.49-81. Дод. (5), с.8-85.

		Дод. (24), с.21-56. Дод. (29), с.22-84.
	Колізійні норми	Осн. (1), с.39-62. Осн. (2), с.237-275. Осн. (3), с.48-77. Осн. (4), с.58-92. Дод. (3), с.82-117. Дод (8), с. 27-38. Дод. (3), с.82-117. Дод. (11), с.67-107. Дод. (22), с. 50-80. Дод (23), с.3-67. Дод. (24), с.57-96. Дод. (38), с.152-158.
	Суб'єкти міжнародного приватного права	Осн. (1), с.63-145. Осн. (2), с.384-435. Осн. (3), с.78-158. Осн. (4), с.93-149. Дод. (3), с.118-178. Дод. (5), с.86-101. Дод. (7), с.62-91, 124-186 . Дод (8), с. 39-52. Дод. (13), с. 163-237. Дод. (21), с.337-440. Дод (23), с.101-270. Дод. (24), с.97-174. Дод. (39), с.62-104. Дод. (48), с.43-70.
	Право власності	Осн. (1), с.146-158. Осн. (2), с.436-443. Осн. (3), с.159-175. Осн. (4), с.150-169. Дод. (3), с.179-191. Дод. (5), с.102-116. Дод. (7), с.194-241 . Дод. (13), с. 238-271. Дод (23), с.271-297. Дод. (24), с.175-203. Дод. (39), с.62-104. Дод. (48), с.71-123.
	Правове регулювання іноземних інвестицій	Осн. (4), с.170-193. Дод. (3), с.192-205 Дод. (9), с.377-389. Дод. (39), с.557-604.
	Інтелектуальна власність в міжнародному приватному праві	Осн. (2), с.444-470. Осн. (4), с.194-215. Дод. (3), с.286-324. Дод. (9), с.158-194. Дод. (24), с.344-382. Дод. (30), с.13-169.
	Правочини з іноземним елементом.	Осн. (1), с.159-182. Осн. (2), с.471-492.

		Осн. (3), с.167-209. Осн. (4), с.216-244. Дод. (3), с.219-256. Дод. (7), с.249-409. Дод. (11), с.108-148. Дод. (23), с.335-401. Дод. (24), с.204-252. Дод. (29), с.185-196, 218-279. Дод. (36), с.113-248. Дод. (39), с.138-318, 467-485. Дод. (40), с.41-105. Дод. (47), с.11-98,120-164. Дод. (48), с.237-273.
2	Міжнародні розрахунки та кредитні відносини	Осн. (4), с.245-290. Дод. (9), с.140-157. Дод. (11), с.215-256. Дод. (24), с.295-320. Дод. (29), с.330-376. Дод. (31), с.24-244.
	Міжнародні перевезення.	Осн. (1), с.206-236. Осн. (2), с.493-521. Осн. (3), с.325-392. Осн. (4), с.291-352. Дод. (11), с.164-207. Дод. (21), с.536-615. Дод. (23), с.402-432. Дод. (24), с.268-294. Дод. (29), с.280-329. Дод. (36), с.249-342. Дод. (47), с.281-340. Дод. (48), с.340-403.
	Деліктні зобов'язання в міжнародному приватному праві	Осн. (2), с.522-548. Осн. (4), с.353-369. Дод. (24), с.321-343.
	Сімейне право	Осн. (2), с.549-588. Осн. (4), с.370-402. Дод. (5), с.136-171.
	Спадкове право	Осн. (2), с.589-617. Осн. (4), с.403-434. Дод. (5), с.117-135.
	Трудові відносини	Осн. (2), с.618-645. Осн. (4), с.435-459. Дод. (5), с.102-116. Дод. (14), с.26-585.
	Питання міжнародного цивільного процесу	Осн. (2), с.646-682. Осн. (4), с.460-493. Дод. (11), с.257-296.
	Міжнародний комерційний арбітраж	Осн. (2), с.683-694. Осн. (4), с.494-525. Дод. (3), с.439-461. Дод. (9), с.249-300. Дод. (11), с.297-326.

2.4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна.

1. Міжнародне приватне право. За ред. В.М. Гайворонського, В.П. Жушмана. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – 366 с.
2. Степанюк А.А. Міжнародне приватне право: підручник. – Харків: вид-во «Кроссруд», 2008. – 696 с.
3. Фединяк Г.С., Фединяк Л.С. Міжнародне приватне право. – 3-те вид., (доп. і перероб.). – К.: Атіка, 2003. – 544 с.
4. Федоров О.М. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. – Дніпропетровськ, 2008. – 528 с.

Додаткова.

1. «Бейкер и Макензи»: Международный коммерческий арбитраж. Государства Центральной и Восточной Европы и СНГ: Учебно-практическое пособие. / Отв. Ред. А. Тынель, В.Хвалей. – М.: Изд-во БЕК, 2001. – 544 с.
2. Белов А. П. Международное предпринимательское право.– М.: Юстицинформ, 2001. – 336с.
3. Богуславский М.М. Международное частное право: Учебник. 4-е изд., перераб. и доп. - М.: Юристъ, 2002. - 462с.
4. Галенская Л.Н. Международное частное право: учебное пособие. - Л.: Изд-во ЛГУ, 1983. - 233 с.
5. Галущенко Г.В. Питання міжнародного приватного права у міжнародних договорах України про правову допомогу. – К.: Юстініан, 2005. – 472 с.
6. Гражданское и торговое право капиталистических государств. Ч.1 / Под ред. Р.Л. Нарышкиной - М.:1983. - 207с.
7. Гражданское и торговое право капиталистических государств. / Отв. ред. Е.А. Васильев. - М.: Международные отношения, 1993. - 560с.
8. Данилькевич Н.И., Федоров О.Н. Международное частное право: Учебное пособие. – Днепропетровск, Арт-Пресс, 1999. - 210 с.
9. Дахно І. І. Міжнародне приватне право. – К.: МАУП, 2001. – 312с.
10. Довгерт А.С. Правовое регулирование международных трудовых отношений. - К.: УМК ВО, 1992.
11. Ерпылева Н. Ю. Международное частное право. Учебник для вузов. – М.: изд. Дом «Nota Bene», 1999. – 368 с.
12. Законодательство капиталистических стран об иммунитете иностранного государства. Обзорная информация. (ВНИИСЗ) / Сост. И.О. Хлестова, Н.Г. Швыдак. - 1988.
13. Звеков В. П. Международное частное право. Курс лекций. – М.: Норма – Инфра-М, 1999. – 686 с.
14. Киселев И.Я. Сравнительное и международное трудовое право. – М., 1999. – 720с.
15. Кисіль В.І. Міжнародне приватне право: питання кодифікації. – К.: Україна, 2000.

16. Комаров А.С. Ответственность в коммерческом обороте. - М.: Юридическая литература, 1991. - 208с.
17. Комаров В.В. Международный коммерческий арбитраж. - Харьков : Основа, 1995. - 304с.
18. Корецкий В.М. Избранные труды. - В 2 т. - Т1 - К.: Наукова Думка, 1989. - 344 с.
19. Корецкий В.М. Избранные труды. - В 2 т. - Т2 - К.: Наукова Думка, 1989. - 414 с.
20. Кох Х., Магнус У, Винклер фон Моренфельс П. Международное частное право и сравнительное правоведение. М.: Международные отношения, 2001. - 480с.
21. Лунц Л.А. Курс международного частного права. В трех томах. - М.:Спарк, 2002 . - 1007 с.
22. Лунц Л.А., Марышева Н.И., Садиков О.Н. Международное частное право. Учебник. - М.: 1984. - 336с.
23. Международное частное право. Учебник. / Под ред. Г.К. Дмитриевой - М.: Проспект, 2000. - 656 с.
24. Международное частное право: Учебник / Под ред. Н.И. Марышевой. - М. : Юридическая фирма «Контракт», «Инфра-М», 2000. - 532с.
25. Международное частное право: современные проблемы. / Отв. ред. М.М. Богуславский. - М.:1993.
26. Международные валютные и кредитные отношения капиталистических стран. Учебник. 2-е изд., перераб. и доп. / Под ред. Красиной Л. Н. - М.: Финансы и статистика, 2000. - 608с.
27. Международные торговые и финансовые обычаи. - М.: Финансовое Объединение, 1995. - 304с.
28. Международный коммерческий арбитраж в Украине : законодательство и практика / Под ред. И.Г. Побирченко. - К. : Издательский дом «Ин Юре», 2000. - 974с.
29. Мережко А. А. Lex Mercatoria: теория и принципы транснационального торгового права. - К.: Таксон, 1999. - 416с.
30. Минков А.М. Международная охрана интеллектуальной собственности. СПб: Питер, 2001. - 720 с.
31. Михайлов Д. М. Международные расчеты и гарантии. - М.: ФБК-Пресс, 1998.
32. Орлова Н.В. Брак и семья в международном частном праве. - М.:1966.
33. Принципы международных коммерческих договоров. - М.: Международный центр финансово-экономического развития, 1996. - 328 с.
34. Проблемы международного частного права / Под ред. Марышевой Н. И. - М.: КОНТРАКТ, 2000. - 216с.
35. Регламенты международных арбитражных судов: Сборник. / Сост. Л.Н. Орлов, И.М, Павлов. - М.:Юрист, 2001. - 558 с.
36. Скаридов А.С. Международное частное право. Спб.: изд-во Михайлова В.А., 1998. - 768с.
37. Степанюк А.А. Коллизии наследования в международном частном праве. - Х.: Фолио, 2004. - 160 с.
38. Степанюк А.А. Міжнародне приватне право: теоретичні аспекти правового регулювання. - Харків: Майдан, 2005.- 200 с.
39. Тынель А., Функ Я., Хвалей В. Курс международного торгового права. - 2-е изд. - Мн., Амалфея, 2000. - 704 с.
40. Фолсом Р.Х., Гордон М.У., Спаногл Дж. А. Международные сделки: Краткий курс (пер. с англ.) - М.: Логос, 1996. - 528с.
41. Харитонов О. І, Харитонов Є. О. Порівняльне право Європи: Основи порівняльного правознавства. Європейські традиції. - Харків, "Одіссей", 2002. - 592 с.
42. Хачатурян А.Г. Унификация коллизионных норм в международном частном праве. - К.: Наукова Думка, 1993. - 126 с.
43. Цвайгерт К., Кетц Х. Введение в сравнительное правоведение в сфере частного права. В 2-х тт. - Т.1 Основы. - Пер. с нем. - М.: Международные отношения, 2000. - 480 с.

44. Цвайгерт К., Кетц Х. Введение в сравнительное правоведение в сфере частного права. – В 2-х тт. - Т.2. - Пер. с нем. - М.: Международные отношения, 1998. – 512 с.
45. Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж. – К.: Істина, 2002. – 304с.
46. Шهبанова Н. А. Семейные отношения в международном частном праве. – М., 1995.
47. Шмиттгофф К.М. Экспорт: право и практика международной торговли (пер. с англ.).- М.: Юридическая литература,1993. - 512с.
48. Юлдашев О.Х. Міжнародне приватне право. Академічний курс. – К.: Ін Юре,2004. – 528 с.

2.3. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО»

1. Що таке «іноземний елемент» в правовідносинах? Назвіть різновиди іноземного елемента.
2. Якими методами здійснюється правове регулювання в міжнародному приватному праві?
3. Дайте визначення колізійних норм та їх структури з прикладами з чинного законодавства України.
4. Що таке формули прикріплення? Назвіть основні види формул прикріплення, які склались в міжнародному приватному праві.
5. Дайте характеристику основних видів колізійних прив'язок та сфер їх застосування.
6. Що таке «застереження про публічний порядок»? Якою є сфера його дії? Дайте характеристику позитивної і негативної концепцій публічного порядку.
7. Дайте поняття обходу законів в міжнародному приватному праві. Які встановлені наслідки обходу законів в законодавстві України і іноземних держав.
8. Що таке зворотне відсилання і відсилання до права третьої держави? Наведіть приклади. Яким чином законодавчо вирішується проблема зворотного відсилання в різних державах?
9. Яким чином встановлюється зміст іноземного закону? Проблеми і підходи до встановлення змісту іноземного закону в різних державах і правових системах.
10. Що таке «правова кваліфікація» і як вона здійснюється? Коли виникає і як вирішується конфлікт кваліфікацій?
11. Охарактеризуйте інтерлокальні, інтерперсональні і інтертемпоральні колізії в міжнародному приватному праві.
12. Що таке взаємність в міжнародному приватному праві і як вона діє? Наведіть поняття і випадки застосування реторсії.
13. Якими є особливості правового статусу фізичних осіб як суб'єктів міжнародного приватного права? Охарактеризуйте особливості правового статусу окремих категорій фізичних осіб.
14. Що таке «особистий закон фізичної особи», якими є його різновиди? Дайте характеристику, наведіть сферу застосування.
15. Яким є правовий статус іноземця в державі перебування? Які існують правові режими що надаються іноземцям? Дайте їм правову характеристику.
16. Дайте характеристику нормам законодавства України, які встановлюють правове положення іноземців в Україні.
17. Як регулюється правове положення українських громадян за кордоном? Яким чином здійснюється захист громадян України, що перебувають за її межами?
18. Дайте поняття і характеристику юридичної особи як суб'єкта міжнародного приватного права.
19. Яким чином вирішуються правоздатності і дієздатності юридичних осіб в міжнародних договорах України?
20. Охарактеризуйте правила визначення «національності» юридичної особи, дайте характеристику «особистому закону юридичної особи» та його різновидам.
21. Якими є організаційно-правові форми юридичних осіб в світовій практиці? Якими є особливості кожної з таких форм, чим вони відрізняються між собою?
22. Як проводиться торговельна реєстрація юридичних осіб? Якими є основні режими торговельної реєстрації? Значення торговельних реєстрів і відкритого доступу до них.
23. Як проводиться визнання правосуб'єктності іноземних юридичних осіб і їх допуск до господарської діяльності на території іноземної держави?
24. Що таке «міжнародні юридичні особи»? Дайте характеристику їх основним різновидам.
25. Назвіть особливості правового статусу держави як суб'єкта міжнародного приватного права. В які правовідносини вступає держава в сфері міжнародного приватного права?

26. Що таке «іmunітет держави»? Правова природа іmunітету і сфера його дії? Назвіть види іmunітету держав.
27. Дайте характеристику концепціям абсолютного і функціонального іmunітету держави в міжнародному приватному праві. В яких державах діють відповідні концепції, якими міжнародно-правовими договорами регулюються питання іmunітету держави?
28. Як проводиться правове регулювання відносин власності в міжнародному приватному праві? Назвіть і дайте характеристику об'єктів права власності.
29. Проведіть класифікацію речей в різних державах і правових системах, визначте особливості правового режиму різних категорій майна.
30. Які існують колізійні питання відносно права власності в міжнародному приватному праві? Які колізійні прив'язки застосовуються до різних видів майна? Наведіть приклади в законодавстві України, інших держав, в міжнародних договорах.
31. Як регулюються питання націоналізації і приватизації в міжнародному приватному праві?
32. Охарактеризуйте правовий режим і назвіть особливості здійснення іноземцями права власності в Україні. Які обмеження згідно з законодавством України встановлені для іноземців?
33. Дайте характеристику іноземних інвестицій та загальних правових режимів їх здійснення.
34. Яким чином проводиться правове регулювання іноземного інвестування в світовій практиці і в Україні? Назвіть основні міжнародно-правові договори в цій сфері.
35. В яких формах здійснюються іноземні інвестиції? Які особливості може мати правовий режим підприємств з іноземними інвестиціями?
36. Який правовий режим для іноземного інвестування встановлений за законодавством України? Хто і яким чином може здійснювати іноземні інвестиції? В якому порядку реєструються іноземні інвестиції?
37. Назвіть основні інвестиційні ризики, які існують в світовій практиці в цій сфері? Яким чином, в яких випадках і яких обсягах проводиться державне гарантування іноземних інвестицій?
38. Які особливості розгляду міжнародних інвестиційних спорів встановлені чинними міжнародними договорами? В рамках яких організацій і в якому порядку вирішуються міжнародні інвестиційні спори?
39. Визначте поняття і особливості міжнародних комерційних договорів, їх принципи і функції. Які існують методи правового регулювання таких договорів в міжнародному приватному праві?
40. Яким чином та за допомогою яких інструментів проводиться недержавне регулювання правовідносин за міжнародними комерційними договорами? Дайте характеристику Принципів міжнародних комерційних договорів УНІДРУА та Принципів Європейського контрактного права, Міжнародних Правил інтерпретації комерційних термінів (Інко-термс).
41. Якими нормативно-правовими актами проводиться регулювання правовідносин з зовнішньоекономічної діяльності в Україні? Дайте характеристику цих документів.
42. Яким чином відбувається укладення міжнародних комерційних договорів в світовій практиці? Охарактеризуйте процедуру укладення договорів шляхом акцептування оферти та шляхом переговорів.
43. Якими є вимоги до змісту і форми міжнародних комерційних договорів в міжнародній практиці? Які види умов можуть бути включені до таких договорів, чим вони відрізняються?
44. Яким чином проводиться регулювання форми правочинів з іноземним елементом в законодавстві України? Які вимоги встановлені законодавством і підзаконними нормативними актами України до зовнішньоекономічних договорів?

45. Яким чином і за допомогою яких колізійних прив'язок в міжнародному приватному праві визначається право, що підлягає застосуванню до правочинів з іноземним елементом? Які питання охоплюються правом, що підлягає застосуванню до правочину?
46. Що таке «автономія волі сторін» і яким чином дія цього принципу обмежується нормативними приписами?
47. Дайте характеристику колізійним нормам українського законодавства, які регулюють правила визначення права, що підлягає застосуванню до правочинів з іноземним елементом взагалі і зовнішньоекономічним договорам зокрема.
48. Які принципи і правила встановлені для тлумачення договорів з іноземним елементом в теорії та нормативних актах? Назвіть правила тлумачення правочинів, встановлені міжнародними правовими документами і законодавством України.
49. Назвіть основні ознаки міжнародних перевезень і особливості їх правового регулювання.
50. Дайте характеристику договору міжнародного перевезення.
51. Якими є особливості оформлення договорів міжнародного перевезення, транспортної документації?
52. Охарактеризуйте основні зобов'язання сторін за договорами міжнародного перевезення.
53. Якими міжнародно-правовими документами регламентується здійснення міжнародних залізничних перевезень?
54. Дайте характеристику угоди про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ), єдиним правилам ЦІВ і ЦІМ.
55. Дайте характеристику договору міжнародного залізничного перевезення. Якими є правила складання і реквізити накладної?
56. Дайте характеристику основним правилам здійснення міжнародних залізничних перевезень. Яким чином встановлюються строки доставки вантажів, відповідальність перевізника, правила пред'явлення претензій і позовів?
57. Правовий статус, сфера і особливості застосування Угоди про міжнародне вантажне сполучення (УМВС) і Угоди про міжнародне пасажирське сполучення (УМПС).
58. Якими міжнародно-правовими документами регулюється здійснення міжнародних автомобільних перевезень?
59. Дайте правову характеристику Женевської Конвенції про договір міжнародного дорожнього перевезення вантажів (КДПГ) – сфера застосування, накладна як договір перевезення, відповідальність перевізника. Охарактеризуйте Конвенцію про договір міжнародного автомобільного перевезення пасажирів та багажу.
60. Якими міжнародно-правовими документами регулюється здійснення міжнародних автомобільних перевезень?
61. Здійсніть правову характеристику Варшавської Конвенції для уніфікації деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень. Дайте характеристику правил повітряних перевезень, встановлених цією Конвенцією.
62. Які правила здійснення міжнародних повітряних перевезень встановлені законодавством України? Охарактеризуйте правила здійснення міжнародних польотів, відповідальності перевізника згідно з Повітряним Кодексом України.
63. Роль і значення міжнародних морських перевезень в світовій торгівлі. Правовий режим моря, Конвенція ООН з морського права.
64. Кодекс Торговельного мореплавства України і регулювання міжнародних морських перевезень його нормами.
65. Охарактеризуйте основні форми міжнародного морського судноплавства – лінійне і трампове судноплавство, його міжнародно-правове регулювання.
66. Дайте характеристику міжнародно-правових документів, якими здійснюється правове регулювання міжнародних конокаментних морських перевезень. Гаазькі Правила, Правила Вісбі, Гамбурзькі правила.
67. Правовий режим міжнародних морських перевезень. Правовий статус і зміст конокаментна, відповідальність перевізника, інші умови.

68. Охарактеризуйте правовий режим і особливості міжнародних чартерних (трампових) морських перевезень. Дайте характеристику видів договорів морського чартеру.
69. Яким чином проводиться правове регулювання пасажирських морських перевезень? Дайте характеристику міжнародно-правових договорів в цій сфері.
70. Дайте поняття і правову характеристику наступним інститутам морських перевезень: загальна аварія, зіткнення суден, обмеження відповідальності судновласника.
71. Дайте характеристику правового регулювання міжнародних перевезень вантажів і пасажирів внутрішніми водними шляхами.
72. Міжнародні змішані перевезення – поняття, правова характеристика, міжнародно-правове регулювання.
73. Дайте характеристику міжнародного експедирування і договору міжнародного експедирування.
74. Дайте поняття і назвіть основні концепції шлюбу в світовій практиці.
75. Охарактеризуйте міжнародно-правове регулювання шлюбно-сімейних відносин, назвіть основні Конвенції в цій сфері.
76. Які особливості є в укладенні шлюбу з іноземним елементом. Назвіть і охарактеризуйте матеріальні і формальні умови вступу до шлюбу.
77. Назвіть підстави для припинення шлюбу. Розлучення в різних державах. Визнання іноземних розлучень. Визнання шлюбу недійсним. Які основні принципи щодо розірвання шлюбів з іноземним елементом містить законодавство України?
78. Охарактеризуйте основні особисті і майнові відносини між подружжям. Як ці відносини регулюються нормами міжнародного приватного права?
79. Охарактеризуйте правові режими і особливості договірної і легального режиму майна подружжя. Регулювання власності подружжя, обов'язки по взаємному утримуванию.
80. Як регулюється визначення громадянства дитини, народженої в шлюбі з іноземним елементом? Міжнародне регулювання, норми законодавства України?
81. Дайте характеристику правовідносинам між батьками та дітьми в міжнародному приватному праві. Охарактеризуйте колізійні норми українського законодавства і міжнародних договорів щодо аліментних зобов'язань.
82. Яким чином проводиться правове регулювання усиновлення в міжнародному приватному праві. Наведіть норми законодавства України, які регулюють це питання, колізійні норми в цій галузі. Охарактеризуйте міжнародні договори з питань усиновлення.
83. Яким чином регулюються правовідносини з опіки та піклування в міжнародному приватному праві?
84. Охарактеризуйте основні принципи регулювання спадкових відносин в міжнародному приватному праві. Якими внутрішніми законодавчими актами і міжнародними договорами регулюються спадкові відносини в різних державах ?
85. Дайте поняття заповіту. Розкрийте основні вимоги до форми та змісту заповіту в різних державах.
86. Спадкування за законом. Черги спадкування в різних державах. Спадкування за законом в континентальній та англо-американській правових системах. Інститут негідного спадкоємця.
87. Назвіть і охарактеризуйте основні колізійні прив'язки, встановлені в законодавстві відносно спадкування за законом. Які колізійні прив'язки встановлюються до рухомого і нерухомого майна?
88. Охарактеризуйте основні колізійні прив'язки встановлені для спадкування за заповітом. Як визначаються здатність особи до складання заповіту, форма заповіту, дійсність заповіту?
89. Дайте характеристику міжнародних договорів з питань спадкування. Які норми відносно спадкування містять договори України про правову допомогу, які колізійні прив'язки використані в цих договорах?

90. В яких випадках спадкове майно переходить до держави? Охарактеризуйте різницю в підходах континентальної та англо-американської правової системи. Яким чином врегульоване питання щодо відумерлого майна в законодавстві України?
91. Які основні колізійно-правові питання існують при виникненні трудових правовідносин з іноземним елементом? Чи можливе застосування принципу «автономії волі сторін» до цих відносин?
92. Дайте характеристику основних колізійних прив'язок, які використовують при регулюванні трудових правовідносин з іноземним елементом
93. Охарактеризуйте діяльність Міжнародної організації праці в регулюванні міжнародних трудових правовідносин.
94. Назвіть основні міжнародні Конвенції, які регулюють трудові правовідносини з іноземним елементом. Які правовідносини і яким чином вони регулюють?
95. Дайте характеристику міжнародно-правових документів, прийнятих в сфері трудових правовідносин з іноземним елементом на рівні СНД.
96. Які двосторонні міжнародні угоди з питань захисту трудових і соціальних прав громадян укладені Україною і які питання вони регулюють?
97. Дайте характеристику нормам українського законодавства, які регулюють трудові правовідносини з іноземним елементом. Яким чином регулюються питання працевлаштування і праці іноземців в законодавстві України?
98. Які міжнародні Конвенції укладені в сфері міжнародного соціального забезпечення і які питання ними регулюються?
99. Яким чином регулюються права іноземців на соціальне і медичне забезпечення в міжнародному приватному праві? Які норми містить з цього приводу законодавство України?
100. Що таке міжнародний цивільний процес? Назвіть його характерні риси і особливості.
101. Як регулюються цивільно-процесуальні правовідносини за участю іноземців в законодавстві держав світу?
102. Які міжнародні угоди укладені в галузі міжнародного цивільного процесу, які питання вони регулюють? Які питання в цій сфері вирішуються двосторонніми договорами про правову допомогу?
103. Що таке «міжнародна підсудність» і які основні системи визначення підсудності існують в міжнародній практиці? Які правила визначення підсудності по цивільних справах з іноземним елементом встановлені законодавством України, міжнародними договорами?
104. Який режим встановлений для іноземців в цивільному процесі? Чи існують особливості участі іноземців в цивільному процесі і які саме? Що таке «консульське представництво» і як воно здійснюється?
105. Охарактеризуйте поняття і засади імунітету держави в цивільному процесі. Дайте характеристику дипломатичного і консульського імунітету згідно з законодавством України і міжнародними договорами.
106. Що таке «правова допомога»? Які питання вона включає, якими міжнародно-правовими документами регулюється?
107. В якому порядку виконуються іноземні судові доручення? Правила міжнародних договорів і внутрішнього законодавства.
108. Назвіть основні системи визнання і приведення до виконання іноземних судових рішень. Які міжнародно-правові договори укладені в цій галузі і які питання вони регулюють?
109. Наведіть порядок і процедуру визнання іноземного судового рішення на території України згідно з нормами українського законодавства.
110. Які особливості існують при вчиненні нотаріальних дій з іноземним елементом?
111. Що таке «міжнародний комерційний арбітраж» і яка його правова природа?

112. Назвіть і охарактеризуйте основні міжнародні договори в сфері міжнародного комерційного арбітражу. Дайте характеристику арбітражних регламентів провідних арбітражних організацій.
113. Які форми міжнародного комерційного арбітражу існують? Дайте їм характеристику, наведіть переваги і недоліки кожного.
114. Яким чином спори передаються на вирішення міжнародного комерційного арбітражу? Що таке «арбітражна угода», які її різновиди існують в практиці, передбачені законодавством? Якими є наслідки укладення арбітражної угоди?
115. Наведіть основні риси і етапи порядку вирішення міжнародних комерційних спорів в арбітражному порядку.
116. Яким чином відбувається визнання і приведення до виконання іноземних арбітражних рішень? Які міжнародно-правові договори регулюють це питання? Як ці питання вирішуються чинним законодавством України?